Milliyet 1.)

ÇOCUK

1 Ocak 1979 ● Sayı 1 ● 750 kuruş

Mitek Papilio Sunar

Her hafta ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

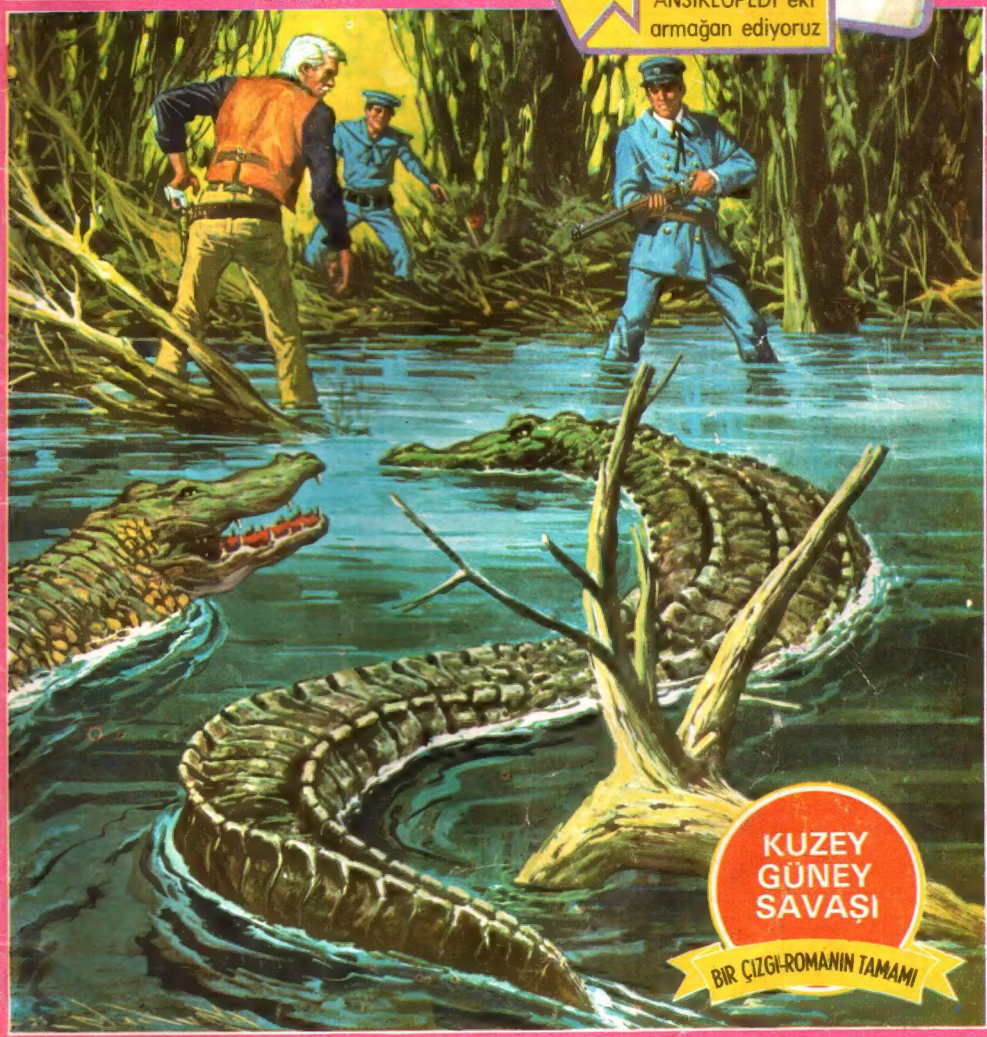

KUZEY GÜNEY SAVAŞI

BİR ÇİZGİ-ROMANIN TAMAMI

KAPTAN VE ÇOCUKLARI

JOE MUSIAL

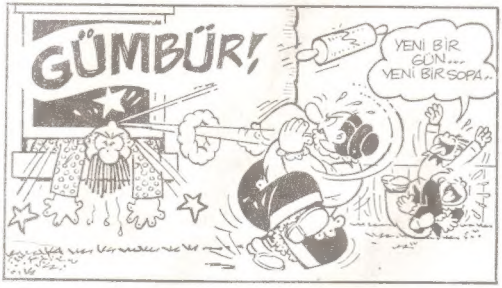

BİZDEN SİZE

BU DERGİYİ çıkarmaya başlarken bir amacımız vardı, sevgili okurlar: Sizlere iyiyi, güzeli, yararlıyı sunmak; "yarının sorumlu, yetkili büyükleri" olarak yetişmenize katkıda bulunmak... İlk sayımızdan beri hep bunu gerçekleştirmeye çalıştık.

Çağdaş eğitimciler, çocuklara verilecek bilgilerin kuru bir biçimde değil, "güler yüzle" iletilmesi gerektiğini söylüyorlar. Bir başka deyimle, çocuklar artık "öğrenirken eğleniyor, eğlenirken öğreniyor". Dünyanın bir çok ülkesinde ders kitapları bu görüşle yazılıyor; ansiklopediler bu görüşle hazırlanıyor.

Bir süredir sizlere bir ansiklopedi eki armağan etmek istiyorduk. Bütün okurlarımızın yararlanabileceği "çağdaş" bir ansiklopedi aramaya koyulduk. Sonunda, yukarıda sözünü ettiğimiz görüşle hazırlanmış nefis bir ansiklopedi bulduk: "İnsanlığın Evrimi".

Latin Amerika'da hazırlanan bu ansiklopedi, bugün dünyanın bir çok ülkesinde yayımlanıyor. Çocukların, anne babaların, öğretmenlerin, eğitimcilerin çok sevdiği bir yapıt bu. Büyük bölümü çizgi-roman biçiminde... Bilgileri eğlendirerek, sıkmadan veriyor. Bu ansiklopedi eklerini biriktirirseniz, bir buçuk yılda bir "kültür hazinesi"ne sahip olacaksınız.

"İnsanlığın Evrimi", üç bölüme ayrılıyor: "Ulaşım", "Haberleşme", "Enerji ve Sibernetik"... Her bölüm, dört ciltten oluşuyor. Ayrıca her bölümün bir de "Test ve Oyun Eki" var. Bir cildi, yaklaşık yedi haftada tamamlayacağız. Her hafta 16 sayfalık bir ek sunacağız. İlk dört hafta, o cildin "çizgi-roman" bölümünü, sonra da üç hafta "ayrıntılı yazı" bölümünü vereceğiz. Böylece bir cilt tamamlanmış olacak.

Dört ciltten oluşan bölüm bitince, o cildin "Test ve Oyun Eki"ni yayımlayacağız.

Bütün okurlarımıza birer çağdaş ansiklopedi kazandıracağımız için kıvanç duyuyoruz... 21. yüzyılın büyükleri olacaksınız. Sizleri gelecek yüzyıla hazırlama yolunda katkıda bulunabiliyorsak ne mutlu bizlere...

GÖRECEĞİNİZ gibi, bu sayıyla yeni dizilere de başladık... Bu diziler konusundaki görüşlerinizi, eleştirilerinizi bizlere iletirseniz seviniriz. Yine söylüyoruz: "Milliyet Çocuk", sizin derginizdir...

İÇ SAYFALARDA

Uzay Çocukları 4
Denizin Konukları 8
Kirpi Çocuk 9
Tele Yunus 10
Temel Reis 12
Yarışma 13
Test 14
Sözcükler Arasında 16
Tarihte Bu Hafta 17
Mehmet'in Çevresi 18
Kuzey—Güney Savaşı 19
Şefik Diye Biri 51
Kılavuz 53
Pul Köşesi 53
Bizim Ali 54
Spor 55
Mini-Poster 56
Sinema — TV 57
Her Telden 58
Pembe Panter 59
Bilmece — Bulmaca 62
Mektup Arkadaşı 64
Okurdan Okura 65
Hayvanlar Ansiklopedisi 66

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

1979 / Sayı 1

1 Ocak 1979

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A.Ş. adına ERCÜMENT KARACAN

Genel Yayın Müdürü: ABDİ İPEKÇİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: ÜLKÜ TAMER

Teknik Yönetmen: EDİP ALŞAR

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış Milliyet Ofset Tesislerinde basılmıştır

Adres: Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Cağaloğlu, İstanbul

Abone koşulları: 1 yıl: 338 TL — 6 ay: 169 TL
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir

OKURUN SESİ

● Çok sevdiğim "Red Kit" dizisinin sürmesini diliyorum. Acaba yeni serüvenleri yok mu?

YİĞİT ERMAN (Eskişehir)

Bildiğiniz gibi, "Red Kit" yazarı Goscinny geçen yıl öldü, sevgili okurumuz... Ama ölmeden önce yazdığı serüvenler çizgi-roman haline getirildi. Bu serüvenlerin Türkiye'de yayın haklarını aldık. Şimdi çevirisi yapılıyor. "Red Kit"i yakında sayfalarımızda yine göreceksiniz.

● Çok sevdiğimiz "Pıtırcık'ın Serüvenleri"nin yeniden başlamasını diliyoruz.

ERENKÖY KIZ LİSESİ'nden 12 öğrenci

"Pıtırcık'ın Serüvenleri" dizisinin ikinci bölümünü de yakında yayımlamaya başlayacağız.

● Eski sayılarınızda futbolla ilgili bir köşeniz vardı. Yararlı bilgiler ediniyordum. Devam edemez miydiniz acaba?

ERMAN YALÇIN (İstanbul)

Bu sayımızdan başlayarak, seveceğinizi umduğumuz bir "Spor Sayfası" açıyoruz, sevgili okurumuz. Bu sayfada zaman zaman futbolla ilgili bilgiler de bulacaksınız.

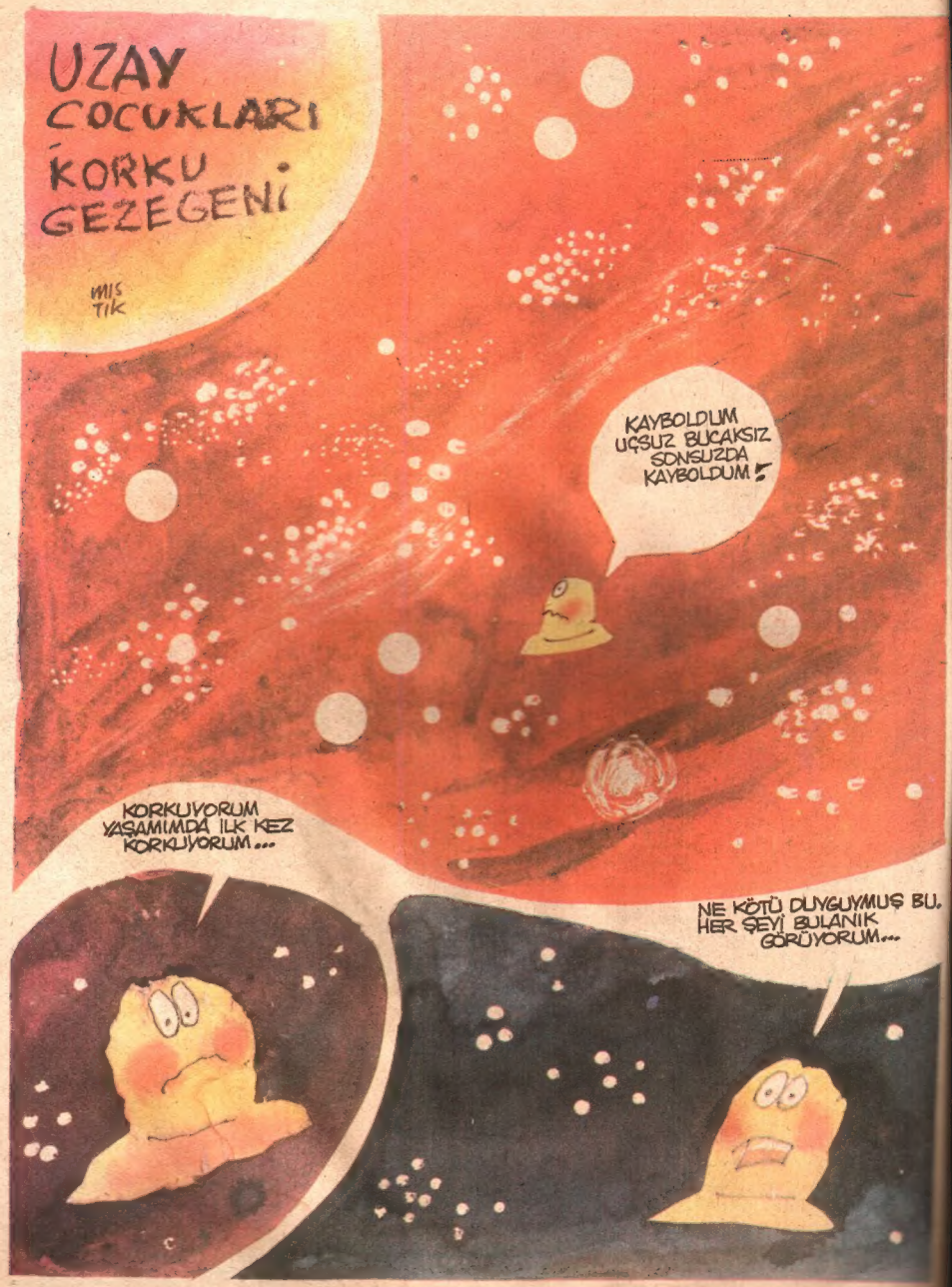
UZAY
COCUKLARI
KORKU
GEZEGENİ
MIŞ
TIK
KAYBOLDUM
UÇSUZ BUCAKSIZ
SONSUZDA
KAYBOLDUM!
KORKUYORUM
YAŞAMIMDA İLK KEZ
KORKUYORUM...
NE KÖTÜ DUYGUYMUŞ BU.
HER ŞEYİ BULANIK
GÖRÜYORUM...

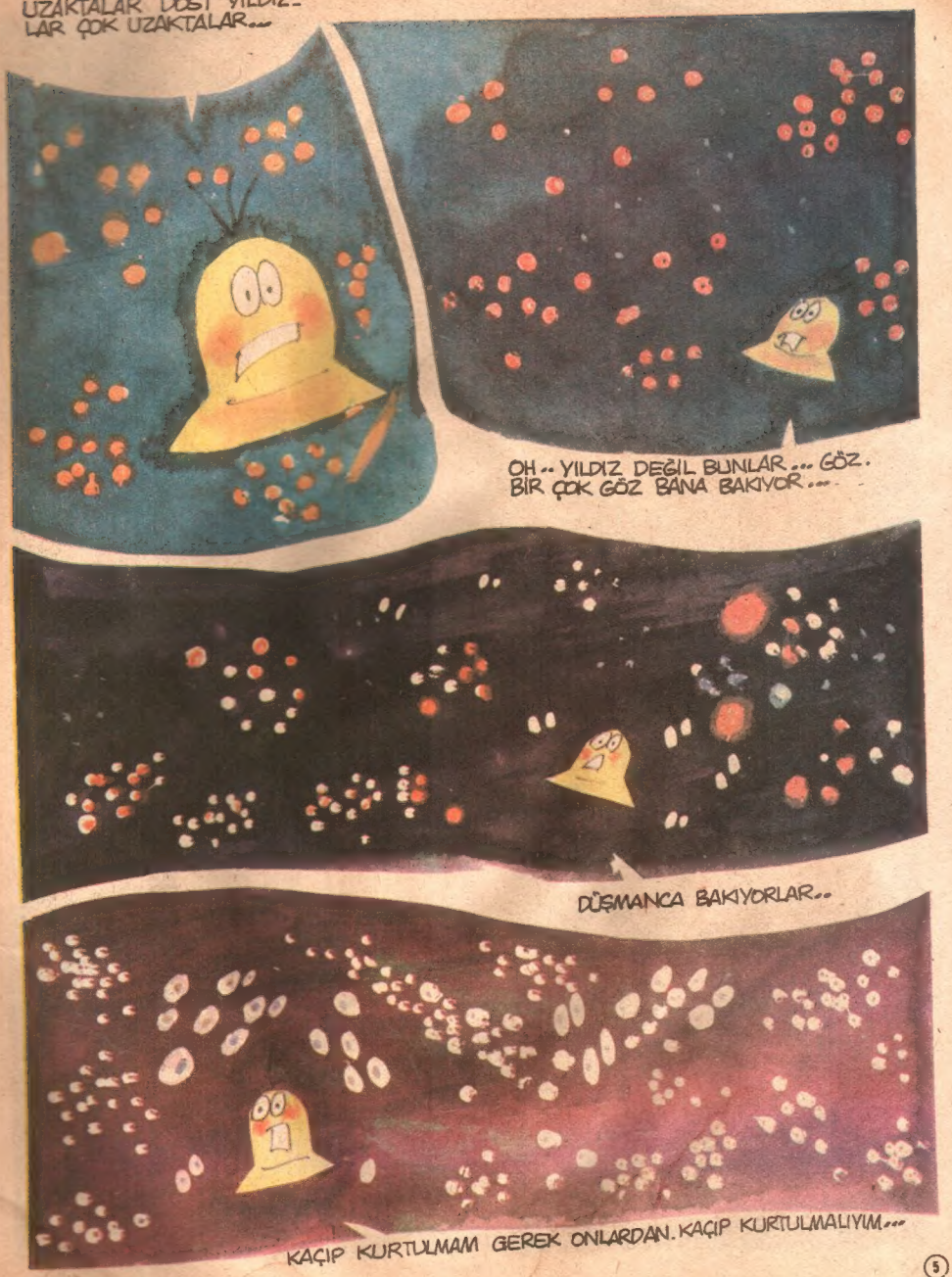
UZAKTALAR DOST YILDIZ-
LAR ÇOK UZAKTALAR...
OH.. YILDIZ DEĞİL BUNLAR... GÖZ.
BİR ÇOK GÖZ BANA BAKIYOR...
DÜŞMANCA BAKIYORLAR..
KAÇIP KURTULMAM GEREK ONLARDAN. KAÇIP KURTULMALIYIM...

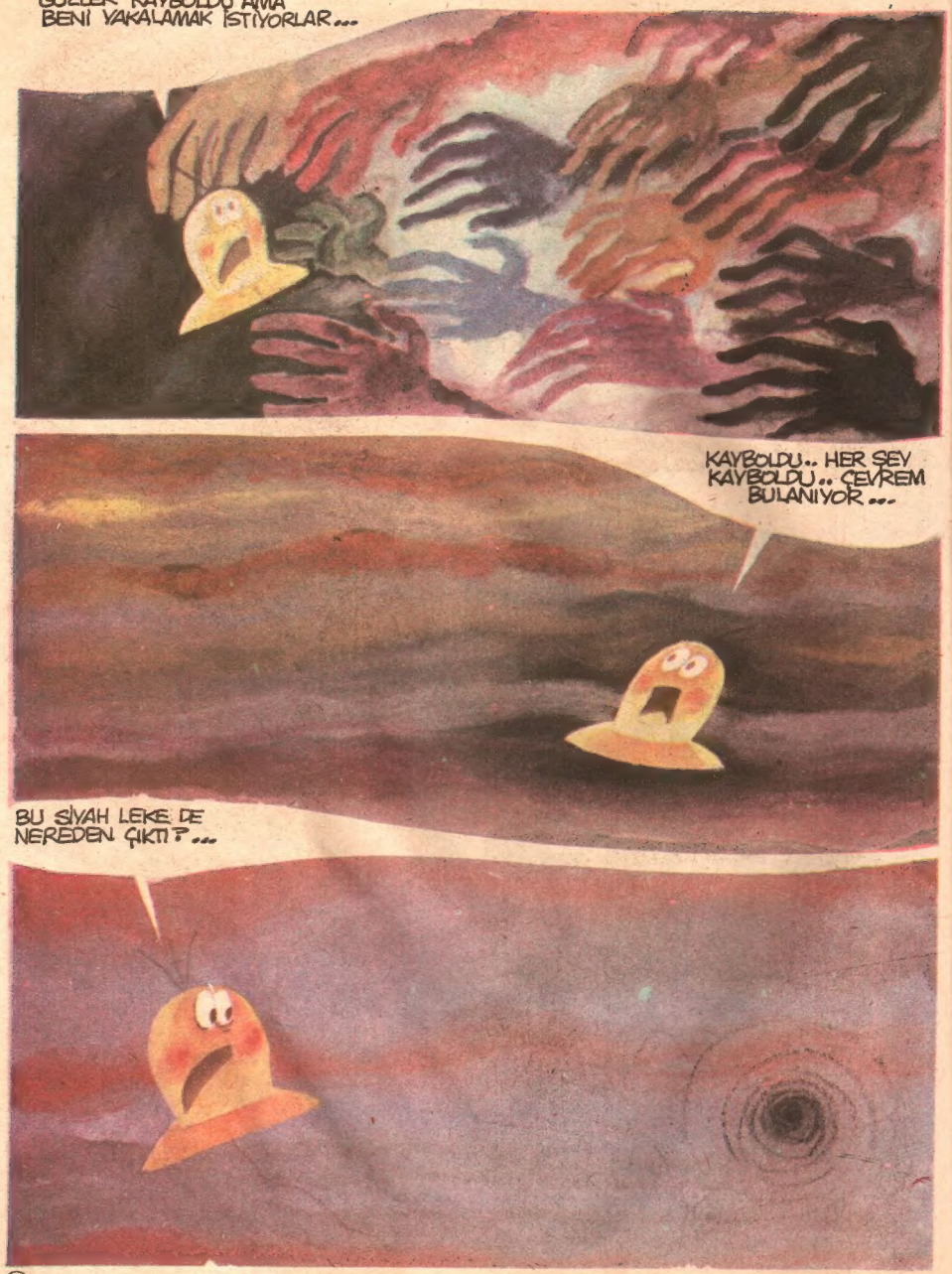
GÖZLER KAYBOLDU AMA
BENİ YAKALAMAK İSTİYORLAR...
KAYBOLDU.. HER ŞEY
KAYBOLDU.. ÇEVREM
BULANIYOR...
BU SİYAH LEKE DE
NEREDEN ÇIKTI?...

BÜYÜYOR NOKTA BÜYÜYOR! DÖNEREK BÜYÜYOR...
OH GİRDAP SONSUZDA BİR GİRDAP.. KAÇAMIYORUM... İÇİNE ÇEKİYOR BENİ.. KAÇAMIYORUM...
İMDAAT! KURTARIN BENİİİ!
MANTAR. HEY MANTAR NE OLUYOR SANA?
DEVAM EDECEK

ÖYKÜ

MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN

DENİZİN YENİ KONUKLARI

Dişi martı, kanatlarını gerip havaları kucaklarken garip bir ses çıkarıyordu:

– Garrrkk!. Garrkk! Garrkk!.

Deniz, maksimum tuz düşleri içindeydi. Tuzun, pembe dilindeki pası, son kerteyi bulmuştu. Dişisinin sesine, tuzlu bir melodiyle karşılık verdi erkek martı:

– Haklısın, haklısın, haklısın..

Bu gün denizin tadı, kokusu ve tuzu bambaşkaydı sanki. Beyazı çok, karası az kanatlarının altındaki küçük çırpıntılı denizin üstünde yiyecek artıklarına benzer hiçbir şey görünmüyordu.

Yuvada üç yumurtaları vardı. İkisinindi onlar. O, benekli yumurtalardan, denizlerin yeni çığlıkları, sarı gagalı, nazlı boyunlu yeni martıcıklar doğacaktı. Dişinin özlem dolu garip sesinde bu dilek de vardı:

– Güzelim çocuklarım, artık özlemin sınırını çatlatıyorum. Ne zaman kabuğunuzu kıracak, o güzelim yüzlerinizi göstereceksiniz? O, minik sarı gagalarınızı ne zaman öpeceğim miniklerim?

Ananın bu özlem dolu türkülerine, babanın yanıtı erkekçeydi:

– Dalgaların kızları, oğlanları onur verecekler yakında dünyamıza... Sabretmesini öğren, öğren.

Dalgalar daha hızlı vuruyorlardı kayalara.. Daha bir hızlı.. Gerilerek güç kazanıyorlar ve akıncı Vikinglerin ruhlarını da aralarına alarak yeniden kaya kovuklarına uğultularla doluyor, kovukların içinde yankılanıyorlardı:

– Dalgaların kızları.. Dalgaların çocukları..

– Dalgaların çiçekleri.. Dalgaların çığlıkları..

– Dalgaların su serpintileri.. Dalgaların...

– Dalgaların...

Anaç martı, kanatlarını iki kıtaya gerer gibi uçarak:

– Üzülüyorum.. Üzülüyorum, diye inliyordu. Erkek, dişisinin, her dişi gibi yavru özlemi içindeki ananın bu hasretini anlıyor, ancak onu avutmanın olanaksızlığını da biliyordu. Denizin maksimum tuz grafiğini, yüreğinin çığlık dolu zayıf duvarlarında duyarak, ona sabrın ve beklemenin, yavrularını getireceğini muştulamak istiyordu. Ama her ana yüreği gibi, özlem türkülerinin yankılandığı bu ana yüreğinin de meram anlayacak hali yoktu, bunu biliyordu.

– Denizlerin beyaz kızı, güzelliklerin çığlık kanatlı meleği, yakında enginler üç minik çığlığın sesiyle yankılanacak, sabret, diyordu eşine..

Yuvaları, bir uçurumun dar çıkıntısı üzerindeydi. Buraya ancak uçabilenler ulaşabilirdi. İnsanoğullarının yuvaya varabilmeleri olanaksızdı. Onların helikopterleri buraya ulaşabilirdi belki. Buysa düşünülemezdi. Çünkü, insanoğullarının kendilerine özgü daha büyük dertleri, sorunları vardı. Üç martı yumurtasının peşine düşmezlerdi insanoğulları..

Onların uğraşları başkaydı..

Onlar, martılar kadar özgür yaşamak isterlerdi. Martılar gibi özgürce uçmak, düşleriydi. Onların da bebekleri doğardı. Onların bebekleri, martılarınki gibi doğanın beşiğinde sallanmazdı. Kundaklar içinde, beşikler koynunda, ağızlarında biberonlarıyla damla damla büyürlerdi.

Martıların bebekleri, çığlıklar içinde, dalgaların maksimum tuz taşıyan dozlarının son sınırında doğarlardı. İlk besinleri, küçük kurtsaklarını dolduran deniz suyu ya da deniz sularında salamuralaşan insanoğullarının artıklarıydı.

Anaç martı, evreni kucaklarcasına salladığı geniş kanatlarının hızını keserek, üç yumurtasının bulunduğu yuvanın başına indi. Üç yumurtası, gözünde, üç baygın gözlü martıcık, demekti.

Bir anda baba martıyı yanında buldu:

– Gurur duyabilirsin, diyordu ona.. Ana olmanın büyük mutluluğunu duy ve yakında denizlerimizi bizlerle paylaşacak olan bu özgür çocuklarını bağrına basmaya hazırlan..

Deniz, öbür martıların çığlıkları içinde, enginlerden gelen esintilerin güçlendirdiği dalgacıklarla, üç yumurtanın durduğu yuvanın altındaki kovuğa büyük bir homurtuyla giriyor, âdeta onları kutsuyordu.

Yosun kokulu, kaypak kaya parçalarının üstünde yan yan yürüyen yavru, yetişkin, anaç yengeçlerin en yakın dostuydular martılar.. Onlar da bu gün güneşin kızgın sıcağı altında, yürekleri gümgüm atarak dalgaların üzerlerinden gelip geçişlerini seyrediyor, ana martının sevincine ortak olurcasına, çığlıklarını dinliyorlardı.

Baba martı, yuvası başında üç pırlanta parçasını andıran yumurtalarını seyre dalan dişisine:

– Bu gün yiyecek bir şeyler buldun mu? diye sordu.

Ana martının yanıtı üç solukluydu:

– Garrrkk!.Garrrkk!.Garrkk!.

Bu, insanoğlunun dilinde:

– Biraz!. Ölmeyecek kadar!. Yetersiz, demekti besbelli.

Sonra, kanatlarını olabildiğince açarak engine doğru uçtular..

Bulut yoktu gökyüzünde..

Yağmurlu bir gün değildi.

Kıyılardan, martıların kurtsaklarını ağızlarına getirecek kokuşmuş besin kokuları geliyordu sadece..

Bir kotra, beyaz yelkeniyle sularda süzülüyor, bir uçak masmavi gökte, bembeyaz şeritler çizerek, gögün mavisine, göklere olan aşkının, sözcüksüz ve tümcesiz şiirini yazıyordu.

İki martı uçuyordu kanat kanada..

Deniz, altlarında tuzlu bir halıydı..

Akpak çiçeklerden örülüydü.

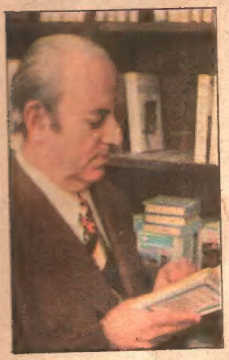

YAZAR

1915'de Bayramiç'de doğmuştur. 1930'lardaki şiir uğraşıları yanı sıra, 1965'e kadar 12 çocuk oyunu yazmış, bu arada da çocuk edebiyatı türünde çeşitli eserler vermiştir. Milliyet Yayınları Çocuk Dizisi'nde 7 kitabı yayınlanmış ve dergimizde birçok öyküleri çıkmıştır. Yazarın yakında, Milliyet Yayınları Çocuk Dizisi arasında, "Uykucu Mahmut" adlı bir kitabı yayınlanacaktır.

KİRPİ ÇOCUK

UMUR BUGAY

Kıyıları, insanoğullarının badanalı yapıları süslüyordu.

ve ... yuvada üç yumurta vardı.

Kanat kanada uçuş, akşama dek sürdü.

Dişi martının gözündeki mutlu, erkeği görmemezlikten gelemezdi.

Yuvaya döndükleri zaman, sessizce duran üç yumurtaya baktılar: Hâlâ dokuz hafta dolmamış mıydı? Niçin bu denli uzun sürüyordu? Onların sarı gagalarını görmek, sarı pençelerine kavuşmak.. Oysa deniz, daha üç tane, körpe ve çocuksu martı çığlığı bekliyordu. Denizin martılara gereksinimi, martıların denizlere sevgileri vardı. Bu sevgiden, başıboşluk ve özgürlük denen kanatlı çocuklar doğuyordu. Denizin sonsuzluğunda, sonsuzluk türküleri söyleyerek kanat kanada uçan martılar..

Baba martı:

— Yarınlar gebedir, yat, dedi..

Anaç da:

— Sen ana ol da, gel uyu, dedi.

Anaç o gece düşünde hep yavrularını gördü: Uçuyorlar, uçuyorlar, uçuyorlardı. Babaysa, denizlerin yorgunluğunda sadece gümüş pullu balıkları görüyor, onların, kursağına vereceği şenliği düşlüyordu.

Anaç, çok geç yumdu gözlerini.. Yanında üç yumurtası üç umudu gibi duruyordu: Bir martı bir özgürlük, iki martı iki özgürlük, üç martı üç özgürlük, demekti..

Sabahın alacakaranlığında, tuz, maksimumdayken, denizlerde, yuvada üç cak cak duydu anaç martı.. Kulaklarına ve gözlerine inanamadı: Onlardı, doğmuşlardı. Denizleri kucaklamaktan yorgun düşen baba martının dünyadan haberi yoktu: Uyuyordu, uyuyordu.

Dişi martı yavrularını kokladı, kokladı, öptü, öptü.. Mutluluk denen şey, meğer denizlerden, denizlerin maksimum tuzluğundan da üstünmüş.. Kokladı, kokladı..

Artık beş can olmuşlardı. Denizler Viking akıncılarının ruhlarını da aralarına alarak, kayalara, kaya kovuklarına düşmanca saldırıyorlar, ortalığı homurtuya boğuyorlardı.

Kayaların, denizlerin yeni türkülerine yeni üç cılız, genç çığlık katılmıştı:

— Garrrkk!. Garrkk!. Garrkk!.

GÜNAYDIN

O sabah canım hiç yataktan kalkmak istemiyordu. Saatimiz uzun uzun çaldı. Saatimizi de bir görseniz. Çalarken ördekler gibi yaylanıyor. Babam çok kızar ona. Her sabah yumruk atar. İki üç ayda bir onarıma gider. En geç yedide ayakta olmam gerek. Yoksa gecikiyorum okula. Sekizde başlıyor ders. Karanlıkta yola çıkıyoruz. Mahallemizde benim gibi daha on iki tane sabahçı arkadaşım var.

Annem kalkmıştı. Çayı koyuyordu ocağa. Mutfaktan seslendi:

— Kalk artık Kirpi oğlum!

Arkadaşlarım bana Kirpi derler. Benziyormuşum. Adım: Ömer. Annem, babam da alıştılar buna. Başucumdaki pencerenin perdesini kaldırdım. Karanlıktı. Sulu kar yağıyor olmalı. Sabaha dek sürdü camın üstünde tıp tıp sesleri. Evimizin arkasında küçük bir bahçe var. Bitişikte bir kömürlük. Çatısındaki tenekeler rüzgârdan havalanmış. Çarpıp duruyor sağa sola. Uykum kaçtı. İki odası var evimizin. Bir de küçük oturma odası. İkinci katta oturuyoruz. Kiracıyız. Babam, "Başkalarına göre ucuz oturuyoruz", diyor.

Gaz sobası yakıyoruz. Bu yüzden yatak odalarımız soğuk oluyor. Yatağa girmek de, çıkmak da güç benim için. Bu kış gaz bulamıyoruz. Mahalleye tanker gelince kıyamet kopuyor. Annem tencerelere bile gaz doldurtuyor. Bazı geceler erken yatıyoruz, çok gaz yakmamak için. Babam, "Geçici bu sıkıntı, " diyor. "Yakında gelecek" Dostlarımız petrol göndereceklermiş bize yakında.

Annemi bir kez daha bağırtmamak için kalktım yataktan. Oysa yanıma gelmesi çok hoşuma gidiyor. Bazı sabahlar gözlerimi açmıyorum. Uyuyormuş gibi yorganı başıma çekiyorum. Doğru tuvalete koştum. Babam yüzünü kuruluyordu. Homurdanarak çıktı. Böylece "günaydın" demiş olduk birbirimize. Bizim evde sabahları kimse konuşmaz. O buz gibi suyla yüzümü yıkadım çabucak. Saçlarımı elimle sağa yatırmaya çalıştım. Olmadı. Fırça gibi dikiliyor. Bu yüzden bana kirpi derler.

Üstümü giydim. Önlüğümü hiç beğenmiyorum. Sözde bu yıl değiştirecektik . Eskidi. Defterlerim yerde duruyordu. Hemen topladım. Annem buna çok kızar. Dağınıklığı sevmez.

Kahvaltıya oturduk. Canım çıtır bir simit istiyor. Çayımı yudumlamaya başladım ama aklımda simit. Yolda alsam, gitti ikibuçuk liram.

TELE YUNUS

ÜLKÜ TAMER

AY ÜSSÜ ALFA'DA

Benim adım Yunus. Ama arkadaşlarım hiç Yunus demezler bana; hep Tele Yunus derler. Hadi, bizim sınıfta benden başka bir Yunus daha olsa neyse... Ondan ayırmak için Tele Yunus desinler... Ama yok işte. Sınıfımızda benden başka bir Yunus daha yok. Mahalle arkadaşlarım arasında da yok. Tek Yunus benim. Yine de bana Tele Yunus diyorlar.

Sadece arkadaşlarım mı, annem, babam, ninem, amcam, dayım, halam, benden iki yaş küçük kardeşim Ayşe bile bana Tele Yunus diyor.

Televizyonda açık oturumlara çıkan amcalar, "İzin verirseniz burada bir saplama yapmak istiyorum," derler ara sıra. Ben de, izin verirseniz, bir "saplama" yaparak bana niye Tele Yunus denildiğin: açıklayayım:

Televizyon izlemeyi çok severim ben. Sevgiden de öte bir şey bu. Televizyon izlerken kendimi kaptırır giderim. "Pazar Sineması"nda bir korsan filmi mi oynuyor, o anda bir korsan olurum ben de; denizlere yelken açarım... Avrupa Kupası finali mi yayımlanıyor, bütün golleri ben atarım... "Küçük Ev" mi gösteriliyor, bakkalın kızı Nellie'yi bir güzel pataklarım..."Zengin ve Yoksul"da Falconetti'yi belki bin kere yere sermiştim. (Söz aramızda, Tom'u kurtarmak istedim ama başaramadım.)

İşte bu yüzden bana Tele Yunus derler. Telespor, Telepazar gibi...

Kendimi televizyon programlarına kaptırmaya, o programlardaki olayları yaşamaya ne zaman başladım, biliyor musunuz? Geçen yıl. Evet, geçen yıl bir Cumartesi akşamı başladı bu. "Uzay 1999"u izlerken.

Ay, dünyanın yörüngesinden kopmuştu. Kaptan König ile arkadaşları, Ay üssü Alfa'yla sonsuz bir yolculuğa çıkmışlardı. Uzayda oradan oraya sürüklenip duruyorlardı. Günün birinde, üssün komuta odasındaki ekranda bir gezegen belirdi. König, kıhktan kıhğa giren Maya'yla birlikte Kartal I'e binip bu gezegeni incelemeye karar verdi.

İşte o anda kendimi Ay üssü Alfa'da buldum.

Beni ilk gören Toni oldu.

"Bu da kim?" diye bağırdı. Sonra ışınlı tabancasına davrandı.

Maya, Toni'nin eline yapıştı hemen:

"Dur, Toni... Dünyadan geliyor o..."

İçlerinde en akıllısı Maya'ydı doğrusu. Yapımı hemen incelemiş, dünyalı olduğumu anlamıştı.

"Evet," dedim. "Benim adım Tele Yunus. 1978 yılından geliyorum. 21 yıl geriden... Ama size yetiştim, Kaptan König."

König, "Adımı nereden biliyorsun?" diye sordu.

"Bütün programlarınızı izledim. Hepinizi tanıyorum."

Pek şaştılar buna. Serüvenlerini 21 yıl geriden televizyonda nasıl izlediğime akılları pek ermedi. Neyse, sonunda Maya her şeyi onların anlayacakları bilimsel bir dille açıkladı.

Toni, "Demek seninle yaşıt sayılınız, Tele Yunus," dedi.

Şaşmak sırası bana gelmişti:

"Nasıl olur? Sen koskoca adamsın; bense on bir yaşındayım."

"İyi ya... 1978'de ben dokuz yaşındaydım. Şimdi otuz yaşındayım... 1999'da sen otuz iki yaşında olacaksın. Aslında benden iki yaş büyüksün. Sana ağabey demem gerekir. Öyle değil mi, Tele Yunus ağabey?"

Bu işe herkes katıla katıla güldü.

Kaptan König'e döndüm:

"O gezegene ben de sizinle gelebilir miyim, Kaptan?"

"Tehlikeli bir şey bu..."

"Yok canım," dedim. "Nasıl olsa her serüvenin sonunda kurtuluyorsunuz. Televizyonda hiç öldüğünüzü görmedim ki... Sadece küçük rolleri oynayanlar ölüyor."

Yine güldüler.

Kaptan König, "Bunu birazdan konuşuruz," dedi. "Sen şimdi uzak yoldan geldin. Karnın acıkmıştır. Bir şey yer misin?"

Doğrusu acıkmıştım. Şöyle güzel bir kurufasulya olsaydı ne güzel yerdim!

Maya, "Anladım," dedi, "canın kurufasulya istiyor. Al bakalım..."

Bir hap uzattı.

"Nedir bu?"

"Kurufasulya hapı."

Ahhh, nerede benim ninemin kurufasulyası, nerede bu hap! Kurufasulyadan çok, karabibere batırılmış aspirine benziyordu.

"Bir de baklava hapı ister misin?"

Tövbeler olsun! Yine de inceliği elden bırakmadım.

"Teşekkür ederim, tıkabasa doydum," dedim.

Sonra Kaptan König'e döndüm yine:

"Beni de o gezegene götüreceksiniz, değil mi?"

O anda komuta odasının ortasında bir duman yükseldi. Gökgürültüsünü andıran bir ses duyuldu:

"Sizin gelmenize gerek yok! Ben geldim!"

Duman dağıldı. Bir yaratık göründü. Dev gibi bir yaratıktı bu. Belki beş metre boyundaydı. Gövdesi balık pullarına benzeyen pullarla kaplıydı. Gözlerinin yerinde kara oyuklar vardı. Kolları sekiz taneydi.

"Sen kimsin?" dedi Kaptan König.

"Benim adım Rakomat... Takomar gezegeninin hükümdarıyım."

"Ne istiyorsun bizden?"

"İçinizden birini istiyorum. Gezegenimin canlı kalması için elli yüzyılda bir, insan soyundan bir canlının sarayımda ölmesi gerek.Onun kanları bizi canlı tutuyor. Bundan elli yüzyıl önce, Eski Mısır'dan bir delikanlıyı kaçırıp sarayımda öldürmüş, onun kanını akıtmıştım. Şimdi elli yüzyılın tamamlanmasına bir gün var. Yolumuza siz çıkmasaydınız, dünyaya inip birini kaçıracaktım. Sizinle karşılaştım, işim kolaylaştı."

"Bizden kimseyi alamayacaksın," dedi Kaptan König.

"Öyle mi dersin?"

Kollarından birini uzattı Rakomat. Kol uzadı, uzadı, kapıdaki nöbetçilerden birinin boynuna sarıldı. Nöbetçi yere yığıldı.

Toni, ışınlı tabancasını ateşledi... Ama Rakomat etkilenmedi bundan.

"Dilersem hepinizi buracıkta öldürebilirim... Ama işe yaramaz bu. İçinizden birini sarayıma götürmeliyim."

Herkes tabancasını çekmiş, Rakomat'a ateş ediyordu. Rakomat ise kahkahalarla gülüyordu. Kollarından birini daha uzatıp Toni'yi yakaladı.

"Dur," diye bağırdı Kaptan König.

Rakomat, Toni'yi bıraktı.

"Bir dakika," dedim. "Madem bu kadar güçlüsün, neden birimizi kapıp götürmüyorsun?"

"Zorla götürmem işe yaramaz," dedi Rakomat. "Gezegenimize gelecek olanın kendi isteğiyle gelip ölmesi gerek. Eski Mısır'daki o delikanlıyı da kendi isteğiyle götürmüştüm. Zavallıcık... Sözlerime nasıl kanmıştı. Ölürken, yeniden dirileceğine, sonsuza kadar yaşayacağına inanıyordu."

O sırada, yanımda durmakta olan Maya yokoluverdi. Bir sinek vızıltısı duyuldu havada. Rakomat, elini gözlerine götürdü... Daha doğrusu, göz oyuklarına...

Kaptan König, "Bize biraz izin ver Rakomat," dedi. "Aramızda kimin gideceğini kararlaştıralım."

Rakomat, "Peki," diye gürledi... "Üç dakikaya kadar burada olacağım yine. Beni aldatmaya kalkmayın, Ay üssü Alfa'yı yerle bir ederim."

Dumanlar yükseldi. Rakomat yoklara karıştı.

"Off," diye bir ses duydum yanıbaşımda. Baktım, Maya'ydı.

"Az kalsın beni de götürüyordu," dedi. "Sinek olup gözlerinden girdim. Giderken, kendimi zor attım dışarı... Ama bu arada bir şey öğrendim."

Kaptan König, "Ne öğrendin, Maya?" diye sordu.

"Yapısını inceledim: Gerçekten altedilmez bir yaratık... Onu bir tek şey yokedebilir: Uyku."

"Uyku mu?"

"Evet, uyku... Uyku onun için ölüm demektir. Uyku nedir bilmiyor. Bir an uykuya dalarsa, ölür gider. Ama yüzyıllardır uyumamış, uyku nedir bilmeyen bir yaratığı nasıl uyutmalı? Olanaksız bir şey bu..."

"Durun," diye bağırdım. O arada beni en çok uyutan, uykumu getiren şeylerin neler olduklarını düşünüyordum bir yandan. "Durun, galiba ben bir kurtuluş yolu buldum."

"Sahi mi? Nedir o?"

"Siz her şeyi bana bırakın. Rakomat gelince onunla ben konuşayım."

Bu sırada yine dumanlar bürüdü ortalığı. Rakomat göründü.

"Nasıl, kimin geleceğine karar verdiniz mi?" diye sordu.

"Ben geleceğim," dedim. "Ama bir koşulum var: Sözümü kesmeden beni beş dakika dinleyeceksin. Yoksa gelmem. Hiç birimiz gelmeyiz. Belki hepimiz ölürüz ama sizin gezegeniniz de ölür."

"Peki, konuş bakalım," dedi Rakomat.

"Değerli dinleyicim," diye söze başladım. "Önemli bir konuyu görüşmek üzere Ay üssü Alfa'da toplanmış bulunuyoruz... Eveeet... Evet, değerli dinleyicim, izin verirseniz, önce bu oturuma katılacak sayın konuklarımızı tanıtayım: Sağımda Kaptan König ile Maya, solumda Toni... Ben de bu oturumu yönetecek Tele Yunus..."

Tabii ya! Televizyon başında beni en çok uyutan programlar "Açık Oturum"lardır. Tek umudum buydu: "Açık Oturum" ağzıyla konuşarak Rakomat'ı uyutmak...

"Eveeet... İzin verirseniz... Bir saplama yaparak... Temel sorunlarımızın... Eveeet... İzin verirseniz..."

Tekdüze bir sesle boyuna konuşuyordum.

Rakomat'ın göz oyuklarında ufacık birer beyaz perde belirmişti.

Yaratık, "Sus," diye mırıldandı... "Bir tuhaf oluyorum..."

"Eveeet... Bir saplama daha yaparak... İzin verirseniz... Öncelikle kırsal kesimin... Eveeet..."

İki dakika sonra küüüt diye bir ses duyuldu. Rakomat yere yığılmıştı. Cansızdı.

"Yaşasın!" diye bağırdım. "Uyuttum onu!"

Çıt yok! Çevreme baktım. Odada kim varsa uykuya dalmıştı. "Açık Oturum" konuşmasına onlar da dayanamamıştı.

Hepsini uyandırdım. Rakomat uyanmadı tabii.

Kaptan König, "Nasıl başardın bunu, Tele Yunus?" dedi.

"Eh," dedim, "İstanbul'da az televizyon izlemedim ben! Neyse, sonunda şu açık oturumların da yararını gördüm! Ah şu Rakomat... Ödümü patlattı... Kafasına bir yumruk indireyim de görsün!"

Yumruğumu olanca gücümle indirdim.

"Ahhh!.."

Kardeşim Ayşe'nin sesiydi bu.

"Anneciğim! Tele Yunus beni dövüyor!"

Çığlık çığlığa ağlıyordu.

Meğer ben kendimi öylesine kaptırmışım ki, farkında bile olmadan Rakomat'a vuruyorum diye Ayşe'nin kafasına yumruğu indirmişim!

Sonrasını anlatmayayım, daha iyi! Annem koşarak geldi... Olanlar oldu... O gün televizyon izlememe cezasına çarptırıldım. Bütün akşamı yatağımın üstünde yüzükoyun geçirdim.

Niye mi yüzükoyun? Annemin dayağından popom sızlıyordu, üstüne oturacak halim yoktu da ondan!..

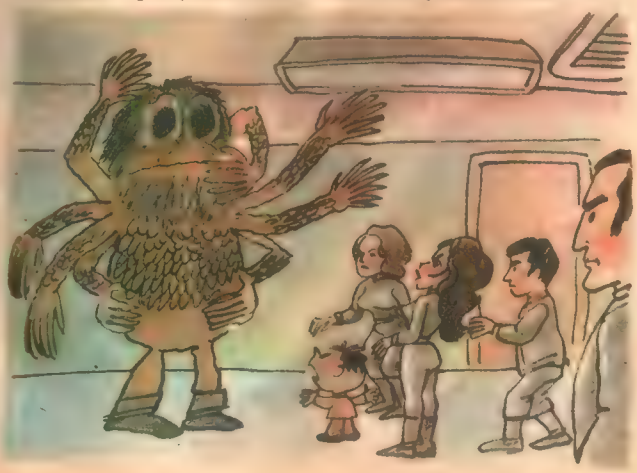

TEMEL REİS

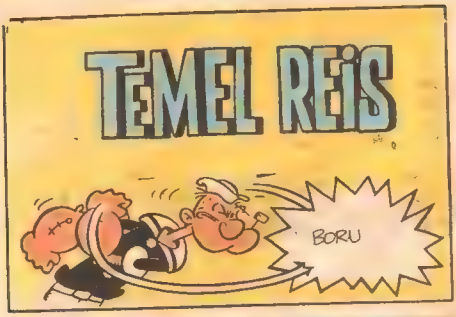
BORU

ŞU SAFİNAZ'A DA BAK.. YARAMAZ BİR ÇOCUK GİBİ BAĞIRIYOR!...
NE OLDU ACABA? AZ ÖNCE BÜCÜR'LE BAHÇEDE OYNUYORDU...
EEEE

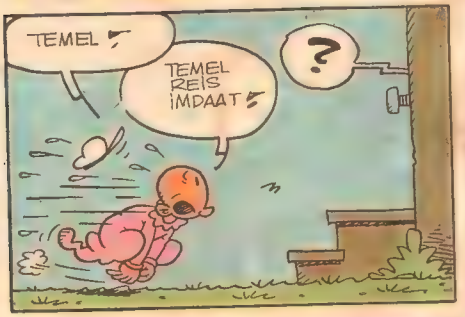
TEMEL!
TEMEL REİS İMDAAT!
?

AMAN ...
ÇABUK BENİ İZLE SAFİNAZ'IN BAŞI DERTTE...

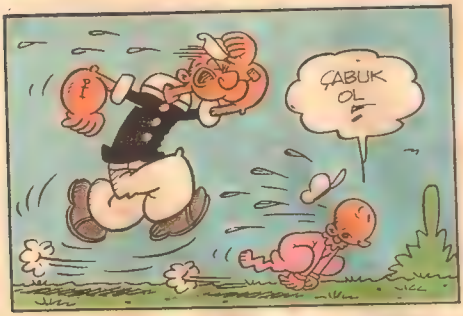
ÇABUK OL!

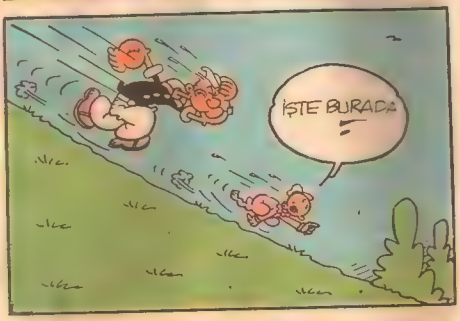
İŞTE BURADA

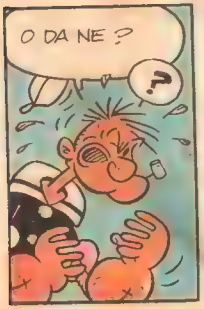
O DA NE?
?

KOVALAMACA OYNUYORDUK. BENİ YAKALAMAK İSTERKEN BORUNUN İÇİNE SIKIŞTI...
DİKKAT! BORU DÖŞENİYOR.
BUD SAGENDORF 2-13

SİZİ ÖYKÜ YAZMAYA ÇAĞIRIYORUZ

ÖDÜLLÜ YARIŞMAMIZ

Bu yıl, bildiğiniz gibi, Uluslararası Çocuk Yılı, sevgili okurlar. Biz de, 1979'un bu özelliğini göz önüne alarak çeşitli yarışmalar düzenleyeceğiz. İlk yarışmamızın konusunu "Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirisi"nin ilkelerine ayırdık. Önce, bu ilkelerin yalınlaştırılmış biçimini dikkatle okuyalım:

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUK HAKLARI BİLDİRİSİ İLKELERİ

(1) Her çocuk, bu bildiride belirtilen haklardan yararlanmalıdır. Her çocuk, kendisinin yada ailesinin ırkı, rengi, cinsiyeti, dili, dini, politik ya da başka konulardaki görüşleri, ulusal ya da toplumsal kökeni ne olursa olsun bu haklardan yararlanmalıdır.

(2) Çocuk, toplumsal güvenlikten yararlanmalıdır. Kendisine sağlıklı bir biçimde büyüyüp gelişebilmesi olanağı verilmeli, bu amaçla, doğum öncesi ve sonrası bakımda çocuğa ve annesine özel ilgi gösterilmelidir. Çocuk, yeterli beslenme, konut, dinlenme ve doğal hizmet haklarına sahip olmalıdır.

(3) Çocuk, sağlıklı ve normal bir biçimde, özgürlük ve saygınlık içinde gelişebilmesi için özel olarak korunmalı, gerekli kolaylıklardan yararlanmalıdır.

(4) Çocuk, doğduğu andan itibaren bir ada ve yurttaşlığa hak kazanmalıdır.

(5) Özürlü çocuklara, durumları gereği özel bir biçimde davranılmalı, ayrı eğitim ve bakım sağlanmalıdır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirisi ilkelerini anlatan öykülerinizden 10 tanesi İstanbul Şehir Tiyatroları'nda oynayacak

(6) Çocuk, anne ve babasının, bu olanaksızsa kurumların koruyuculuğu ve sorumluluğu altında yetiştirilmelidir. Ailesi ve yeterli desteği olmayan çocuklara, toplum ve resmi kuruluşlar özel ilgi göstermek zorundadır.

(7) İlkokul eğitimi ücretsiz ve zorunlu olarak sağlanmalıdır. Çocuk, eğitimle aynı amaçları taşıyan oyunlar oynama ve dinlenme yerlerine sahip olmalıdır.

(8) Çocuk, her türlü koşulda ilk yardım edilecek ve korunacaklar arasında olmalıdır.

(9) Çocuk, her türlü ihmal, kötülük ve sömürüden korunmalıdır. Çocuk, her ne biçimde olursa olsun, satılmamalıdır. Uygun yaşa ulaşıncaya kadar çocuğun çalışmasına izin verilmemelidir.

(10) Çocuk, anlayış, hoşgörü, dostluk, barış, kardeşlik ruhuyla büyütülmelidir. Çocuğa, tüm enerji ve yeteneklerini insanlığın yararına sunması bilinci aşılanmalıdır.

Sizlerden istediğimiz, yukarıdaki ilkeleri belirten ya da bu ilkelerin uygulanmamasını eleştiren kısa öyküler yazmanız ve öykülerinizi bize iki hafta içinde göndermeniz...

KOŞULLAR

1. Yarışmamıza 9—15 yaşlar arasında olan bütün okurlarımız katılabilir.

2. Soyadlarının ilk harfleri A, B, C, Ç, D ile başlayan okurlarımız 1. ve 2. ilkeleri, E, F, G, H, I, İ ile başlayan okurlarımız 3. ve 4. ilkeleri, J, K, L, M, N ile başlayan okurlarımız 5. ve 6. ilkeleri, O, Ö, P, R, S, Ş ile başlayan okurlarımız 7. ve 8. ilkeleri, T, U, Ü, V, Y, Z ile başlayan okurlarımız da 9. ve 10. ilkeleri işleyen öyküleri yazacaklardır.

3. Her okur, yarışmaya en çok iki öyküyle katılabilir.

4. Öykülerin 15 Ocak 1979 tarihi akşamına kadar "Milliyet Çocuk Dergisi, Yarışma, Milliyet Yayınları, Basın Sarayı, Cağaloğlu, İstanbul" adresine gönderilmesi gerekir.

ÖDÜLLER

Yarışmaya katılan bütün öyküler bir seçici kurul tarafından değerlendirilecek ve her ilke için üç öykü seçilecektir.

Öyküleri değerlendirmeye giren okurlarımız (toplam 30 kişi), ödül olarak ciltli 10'ar kitap kazanacaktır.

Ayrıca, her ilke için gönderilip değerlendirmeye girmiş üçer öyküden biri, İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları yönetmenlerinden Deniz Uyguner tarafından oyunlaştırılacak ve 10 ilkeyi belirten 10 öykü, oyun olarak İstanbul Şehir Tiyatroları Tepebaşı Deneme Sahnesi'nde yazarlarının adları belirtilerek oynanacaktır.

TEST

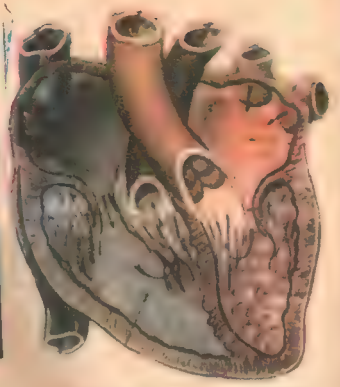

FEN VE TABİAT

İNSAN VÜCUDU - 2

1. Kanda, alyuvarlarda bulunan, akciğerlerden aldığı oksijeni öteki organlara götüren, organlardaki karbondioksiti de akciğerlere taşıyan maddeye ne ad verilir?
   (a) Plazma.
   (b) Hemoglobin.
   (c) Rh faktörü.
   (d) Parazit.

2. Kanda bulunan, vücudumuzun mikroplara karşı direncini sağlayan saydam hücrelere ne ad verilir?
   (a) Alyuvar.
   (b) Akyuvar.
   (c) Serum.
   (d) Anemi.

3. O grubu kan taşıyan bir insan, hangi gruptan kan alabiliç?
   (a) Sadece O grubundan.
   (b) A ve O gruplarından.
   (c) B ve O gruplarından.
   (d) Bütün gruplardan.

4. A grubu kan taşıyan bir insan, hangi gruplara kan verebilir?
   (a) Sadece A grubuna.
   (b) A ve B gruplarına.
   (c) A ve AB gruplarına.
   (d) Bütün gruplara.

5. Aşağıdakilerden hangisi, kanın görevleri arasında değildir?
   (a) Sindirilmiş besin maddelerini hücre ve organlara taşımak.
   (b) Akciğerlerden alınan oksijeni hücre ve organlara taşımak.
   (c) Hücre ve organlardaki karbondioksiti akciğerlere taşımak.
   (d) Vücuda gerekli proteini sağlamak.

6. Karıncık nedir?
   (a) Midenin sağında yer alan ve sindirime yardımcı olan küçük bir organdır.
   (b) Kalbin içinde bulunan dört odacıktan altta olanlarıdır.
   (c) Kana karışarak onu zehirleyen bir mikroptur.
   (d) Organlardaki incecik damarlardır.

7. Organlarımızdan kalbe gelen kirli kanın akciğerlere geçmesine, orada temizlendikten sonra yine kalbe dönmesine ne denir?
   (a) Temizleme.
   (b) Pompalama.
   (c) Büyük kan dolaşımı.
   (d) Küçük kan dolaşımı.

8. Kanı kalpten organlara taşıyan damarlara ne ad verilir?
   (a) Atardamar.
   (b) Toplardamar.
   (c) Kılcal damar.
   (d) İşlev damarı.

9. Diyafram nedir?
   (a) Akciğeri öteki organlardan ayıran, kaslardan oluşmuş bir organdır.
   (b) Sağ akciğerde yer alan ve solunumu gerçekleştiren küçük bir organdır.
   (c) Kanı akciğerlerde temizleyen, pompa görevini yapan bir organdır.
   (d) Kalp atışını düzenleyen bir organdır.

MATEMATİK PROBLEMLERİ

YÜZDE-FAİZ

1. Ali, bir yılda 288 lira biriktirmişti. Yılbaşında kendine bir "yılbaşı armağanı" almak istedi. Bu paranın yüzde 25'i ile kitap aldı. Acaba geriye kaç lirası kaldı?

2. Ayşe, bir kitapçıya girdi. 35 liralık kitap aldı. Bu para, cebindeki toplam paranın yüzde 70'iydi. Acaba kitapçıdan çıkarkén Ayşe'nin cebinde kaç lira vardı?

3. Ali'nin babası bankaya 3200 lira yatırdı. Banka, bir yılda her 100 lira için yüzde 6 faiz veriyordu. Acaba bir yıl sonra Ali'nin babası, bankadan kaç lira faiz aldı?

4. Ayşe'nin babası bankaya 4800 lira yatırdı. Banka bir yılda her 100 lira için yüzde 6.5 faiz veriyordu. Acaba bir yıl sonra Ayşe'nin babasının bankadaki toplam parası kaç lira oldu?

Yanda yeni bir test köşesi açıyoruz. "Genel Kültür" sorularımızın yanıtlarını hemen veremezseniz, ansiklopedilere, kitaplara, öğretmenlerinize, büyüklerinize başvurun. Böylece, "Bilgi Dağarcığı"nız genişleyecektir.

10. Kalpten akciğerlere gelen karbondioksit, hangi organ yoluyla dışarı atılır?
(a) Soluk borusuyla.
(b) Safra kesesiyle.
(c) Deriyle.
(d) Deudenumla.

11. Aşağıdaki hastalıklardan hangisi solunum yoluyla bulaşmaz?
(a) Verem.
(b) Tifüs.
(c) Grip.
(d) Nezle.

12. Aşağıdaki organlardan hangisi, kandaki zararlı maddelerin vücuttan atılmasını sağlar?
(a) Dil.
(b) Apandisit.
(c) Böbrek.
(d) Karaciğer.

13. Bazı mikroplar kana karışarak çeşitli hastalıklara yol açarlar. Aşağıdakilerden hangisi, bu tür bir hastalık değildir?
(a) Kuduz.
(b) Tatanoz.
(c) Sıtma.
(d) Gastrit.

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

FEN VE TABİAT

1—a 2—c 3—c 4—b 5—a
6—d 7—c 8—b 9—a 10—d
11—b 12—a 13—c 14—b 15—c
16—c 17—d 18—a 19—b 20—c

MATEMATİK

1 — 2175 lira
2 — 348 lira
3 — 90 kuruş
4 — 21

GENEL KÜLTÜR

Ben Kimim — Amundsen
Ben Neresiyim — İsviçre
Ben Neyim — Retina

GENEL KÜLTÜR

1. İnsanın kökeni ve evrimi konusundaki görüşleriyle bilim dünyasını sarsan, 1809—1882 yılları arasında yaşamış İngiliz biyoloji bilgini kimdir?
(a) Robert Fulton.
(b) Charles Darwin.
(c) Charles Dickens.
(d) Thomas Edison.

2. Pasifik Okyanusu'nda bulunan, Şili'nin 2400 deniz mili batısındaki, genellikle Polonezyalıların yaşadığı adanın adı nedir? (Bir ipucu: Bu adada, bazılarının yüksekliği 12 metreyi, ağırlığı 70 tonu bulan 600 kadar dev heykel vardır.)
(a) İbiza Adası.
(b) Sokotra Adası.
(c) Paskalya Adası.
(d) Malekula Adası.

3. Eski Mısır firavunlarının mezarları olan piramitler, hangi yüzyıllarda yapılmıştır?
(a) İ.Ö. 33.—18. yy.
(b) İ.Ö. 15.—10. yy.
(c) İ.Ö. 5.—İ.S. 3. yy.
(d) İ.S. 5.—9. yy.

4. Gökkuşağı neden oluşur?
(a) Güneşışığının milyonlarca su damlacığına çarparak kırılmasından.
(b) Güneşışığının dünyaya eğik gelmesinden.
(c) Hava ısısının birdenbire değişmesinden.
(d) Çeşitli renklerdeki su damlacıklarının bir araya toplanmasından.

5. Üstündeki tuşlara basılarak çeşitli kalınlıklardaki borularda hava titreşimleri yaratmak yoluyla ses çıkaran müzik âleti nedir?
(a) Piyano.
(b) Harp.
(c) Org.
(d) Klavsen.

6. Atlantik'le Pasifik'i birbirine bağlayan Panama Kanalı, hangi yıl tamamlanmıştır?
(a) 1796.
(b) 1874.
(c) 1914.
(d) 1945.

7. Fosilleri inceleyen bilim dalına ne denir?
(a) Antropoloji.
(b) Arkeoloji.
(c) Ekoloji.
(d) Paleontoloji.

8. Paraguay'ın başkenti neresidir?
(a) Bogota.
(b) Asuncion.
(c) La Paz.
(d) Caracas.

BEN KİMİM? 1590 yılında doğdum. 13 yaşımdayken Osmanlı İmparatorluğu tahtına çıktım; padişah oldum. Benim dönemimde, Anadolu'da çeşitli ayaklanmalar bastırıldı; Estergon, Almanlardan geri alındı; İranlılarla savaşlar yapıldı. 1617'de 27 yaşımda öldüm. Bilin bakalım, ben kimim?

BEN NERESİYİM? Karadeniz bölgesinde bir ilim. Kuzeyimde Karadeniz, doğumda Giresun, güneyimde Sıvas ile Tokat, batımda da Samsun var. İlçelerimden bazıları, Ünye, Fatsa, Perşembe, Ulubey, Kumru, Mesudiye... Acaba ben neresiyim?

BEN NEYİM? Bir çeşit uçak sayılırım. Pervanelerim, gövdemin üstünde... Doğrusu uçak kadar hızlı gidemem; ama bir bakıma ondan daha kullanışlıyım. Olduğum yerden havalanır, ufacık alanlara inebilirim... Ben neyim?

SÖZCÜKLER ARASINDA

EMİN ÖZDEMİR

Yeni şeyler öğrenme, insandan sabır ister sevgili çocuklar. Kimi kişiler vardır, bir işe coşkuyla başlarlar; ne ki biraz güçlükle karşılaştılar mı o işi bırakırlar. Dayanmayı, direnmeyi göze almazlar. Kimileri de vardır güçlüklerle didişir, onların üstesinden gelmeye çalışır. Bunun için de her yolu denerler. Sonunda başarıya ulaşırlar. Sonra güçlükleri yenerek başarıya ulaşmanın ayrı bir tadı vardır. Sözcükler arasında dolaşırken bunu unutmayın. Bir sözcüğü bulamadınız mı, ötekinin kapısını çalın. Böyle davrananlar geçen sayımızın ana sözcüğünün BULUT olduğunu kolayca bulmuşlardır. Neleri anımsatır sizlere bu sözcük? Besbelli onu bulunca, hava, sis, duman, pus, yağmur.... gibi sözcükleri de düşündünüz. Verilen ipuçlarına göre de şu sözcükleri türetmeniz beklenirdi: (1) Bu. (2) Bucak. (3) Buçuk. (4) Budak. (5) Bul. (6) Bulgu. (7) Bulmaca. (8) Ulu. (9) Uluorta. (10) Ulus...

GELİNCİK

Gün atanda
Bir küçük gelincik
Koca tarlanın ortasında

Ertesi gün
Bütün bir tarla

Kâmran S. Yüce

Gelelim bu haftaki ana sözcüğümüze. Evde, okulda, derslerde değişik durumları açıklamak için kullanılır bu sözcük. En iyisi, kendisinden dinleyelim kendisini: Ben yedi harfli, dört heceli, bileşik yapılı bir sözcüğüm. Uzun deneme ve gözlemlerin sonunda söylemişler beni. Türlü gerçeklere ayna tutarım. Dahası insanlara yol gösterir, öğüt veririm. Şimdi size kimi ipuçları vereyim. Bunları iyi kullanın, verilen sözcükleri bulun, bu yolla bana ulaşın.

1. Birinci ve ikinci harflerim bir eylem kökü oluştur. Al sözcüğünü düşündürdüğü gibi, bir şeyi bir yöne doğru fırlat anlamına da gelir. (. .)

2. Birincide bulduğunuz sözcüğün sonuna - kı ekini getirdiniz mi türeteceğiniz sözcük, soğuğa karşı omuzlara, sırta ya da boyna alınan örtü anlamına gelir. (. . . . .)

3. Birinci, ikinci ve üçüncü harflerimin oluşturduğu sözcük, eskiden baba anlamında kullanılırmış. (. . .)

4. Üçüncüde bulduğunuz sözcüğün sonuna, alfabemizin on dördüncü harfini getirdiniz mi bir başka sözcük türetirsiniz. Türettiğiniz sözcük, düşüncesizce ya da saygısızca ortaya atılan anlamına gelir. (. . . .)

5. Üçüncü ve dördüncü harflerim dilimizde bir önek gibi kullanılır. Eklendiği sözcüğün daha aşağı derecesini anlatan sözcükler yapmaya yarar. (. .)

6. Beşincide bulduğunuz sözcüğün sonuna kat sözcüğünü getirirseniz herhangi bir ölçü biriminin bölündüğü eşit parçalardan her biri anlamına gelen bir sözcük bulursunuz. Daha çok matematik derslerinizde geçer bu sözcük. (. . . .)

7. Üçüncü ve dördüncü harflerimin luşturduğu sözcüğün sonuna - alak ekini getirdiniz mi, bize güzel şeyler düşündürmeyen bir sözcük bulursunuz. Bir canlının içinde ya da üzerinde, sürekli ya da geçici olarak, onun zararına yaşayan başka canlı anlamına gelir. Başkalarının sırtından geçinen, kendi alınteriyle yaşamayan insanlara da bu sözcük kullanılabilir. (. . . . .)

8. Dört, beş ve altıncı harflerimin oluşturduğu sözcüğe — cü ekini getirdiniz mi bir kurul ya da kişi adına söz söyleme, onun düşünce ve davranışlarını savunma yetkisi olan kimse anlamına gelen bir sözcük elde edersiniz. Bu sözcüğün karşıladığı işi, küme çalışmalarında zaman zaman siz de yaparsınız. (. . . . .)

9. — cü değil de -lü ekini getirirseniz yazılı karşıtı demek olan bir sözcük türetirsiniz. O sözcüğün karşıladığı anlam, sınıf ve okul yaşamınızla da ilgilidir.

10. Dokuzuncuda bulduğunuz sözcüğün sonuna yine alfabemizin on dördüncü harfini getirirseniz yeni bir sözcük türetirsiniz. Anlamını bilmediğimiz sözcük ve deyimleri öğrenmek için sık sık o sözcüğün adlandırdığı yapıta başvururuz. (. . . . .)

Sanırım, artık bulabilirsiniz beni. Haydi bir ipucu daha vereyim size: " İşleyen Demir ....." cümlesini uygun bir yüklemle tamamladınız mı benim verdiğim bir öğüdü bulursunuz.

①	②	③	④	⑤	⑥	⑦

TARİHTE BU HAFTA

ÜLKEMİZDE ULUSLARARASI SAAT VE TAKVİMİN KULLANILMAYA BAŞLAMASI

Bugün kullanmakta olduğumuz saat ve takvim, ilk kez 2 Ocak 1926 günü kullanılmaya başlamıştı. O güne kadar, "Ezani" saat adı verilen saat birimi kullanılmaktaydı. "Ezani" saatte, güneşin batışı 12 olarak kabul edilir ve günün saatlere bölünmesi ona göre yapılırdı.

Cumhuriyet döneminde, bunun yerine uluslararası saatin kullanılması, Batı uygarlığıyla kurulmak istenen ilişkiler açısından gerekli görüldü. Dünya ülkelerinin pek çoğunun uyguladığı uluslararası saat, özellikle ulaşım konusunda, haberleşme konusunda aksaklıkları ortadan kaldıran bir birlik sağlıyordu.

Daha önce, 1909 ve 1923 yıllarında iki kez saat değişikliği için yasa tasarıları verilmiş, ama her ikisi de millet meclislerinden geçmemişti. Sonunda, 26 Aralık 1925 günü, Türkiye Büyük Millet Meclisi, 697 sayılı yasayı çıkararak saat birimini değiştirdi. Kabul edilen ve 2 Ocak 1926'da yürürlüğe giren yasada şöyle deniyordu: "Türkiye Cumhuriyeti içinde gün; gece yarısından başlar ve saatler sıfırdan yirmi dörde kadar sayılır."

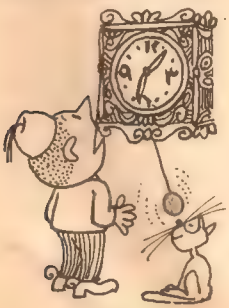

2 Ocak 1926'dan beri ülkemizde de uygulanmakta olan uluslararası saat biriminde, Londra yakınındaki Greenwich (Griniç) Gözlemevi başlangıç sayılmak üzere dünya 24 saat dilimine ayrılmıştır. Dilimlerin arası 1'er saattir. Her ülke bu dilimlere göre kendi saatini saptar. Örneğin ikinci dilim çizgisi ülkemizde İzmit üzerinden geçmektedir. Başlangıç noktasıyla aramızda 2 saatlik ayrım olduğunu gösterir bu. "Greenwich (Griniç)"e göre doğuda bulunduğu için Türkiye'nin saati 2 saat ileridir.

26 Aralık 1925 günü, Türkiye Büyük Millet Meclisi bir başka yasa çıkararak takvim değişikliğini de kabul etmişti. 698 sayılı yasa, İsa'nın doğumunu başlangıç alan "miladi" takvimi, 2 Ocak 1926'da yürürlüğe koyuyordu.

O güne kadar uygulanmakta olan takvime "hicri" adı verilirdi. Hz Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göç etmesini başlangıç sayan bu takvime göre ayın dünya çevresinde bir kez dönüşü bir ay kabul edilirdi. Bir yıl ise 354 günden oluşurdu.

2 Ocak 1926'da yürürlüğe giren takvim ise bir güneş takvimidir. Dünyanın güneş çevresinde dönüşü bir yıl kabul edilir. Bu takvime göre yıllar 365 gün 6 saattir. Dört yılda bir, gün sayısı 366 olur.

KISACA

2 Ocak 1852 — Abdülhak Hamit Tarhan doğdu. Şiirleri ve tiyatro yapıtlarıyla tanınan Tarhan'ın "Makber" adlı şiiri en ünlü yapıtıdır.

2 Ocak 1891 — Hacı Faik Bey öldü. 600 kadar müzik yapıtının bestecisi olan Hacı Faik Bey'den bugün çalınmakta bulunan pek çok şarkı kalmıştır.

2 Ocak 1924 — Hafta Tatili Yasası çıkarıldı.

2 Ocak 1959 — Sovyetler Birliği "Lunik I" adlı uzay aracını aya gönderdi.

3 Ocak 1799 Şeyh Galip öldü. Divan edebiyatımızın en ünlü ozanlarından olan Şeyh Galip, "Hüsnü Aşk" mesnevisi ile tanınmaktadır.

3 Ocak 1959 — Alaska, Amerika Birleşik Devletleri'ne katılan 49. devlet oldu.

4 Ocak 1922 — Mersin'in düşmandan kurtuluşu. Üç yıl Fransızların elinde kaldıktan sonra anayurda katıldı.

5 Ocak 1922 — Adana ve Ceyhan'ın kurtuluşu. 1918'de buralara giren Fransızlar Ankara Antlaşması gereğince çekildiler.

5 Ocak 1957 — Amerika Başkanı Eisenhower'in kendi adıyla anılan doktrini ortaya atması. Sonradan Amerika Senato ve Temsilciler Meclisi'nce de benimsenen bu doktrine göre, komünist bir devletin tehdidine ya da saldırısına uğrayan bir ortadoğu ülkesi istekte bulunursa Amerika ona ekonomik ve askeri bakımdan el uzatabilecekti. Bu doktrin, Amerikan deniz askerlerinin Lübnan'a çıkarma yapmasıyla ilk kez uygulanmıştır.

6 Ocak 1961 — Kurucu Meclis toplandı. 27 Mayıs 1960'ta ordunun yönetime el koymasından sonra yeni bir anayasa oluşturmak üzere, kendi alanlarında tanınmış kişileri bir araya getiren Kurucu Meclis, bugün ülkemizde uygulanmakta olan anayasayı hazırlamıştır.

7 Ocak 1946 — Demokrat Parti kuruldu. Türkiye'nin yakın tarihi üzerinde önemli bir rol oynayan, 1950 — 1960 arasında iktidarda kalan Demokrat Parti'yi 27 Mayıs 1960'ta ordu yönetimden uzaklaştırmıştır.

MEHMET'İN ÇEVRESİ

ATİLA ALPÖGE
DEVRİM ALPÖGE

NASIL BİR BAHÇE?

Mahalleli, çocuk bahçesini kendi yapmaya karar vermişti. Parayı da, emeği de mahalleli verecekti. Ama aslında bu kararın alınmasını sağlayanlar bizim çocuklar olmuştu: Mehmet ve arkadaşları... İşi burada bırakmadılar; her yanıyla ilgilenmeye başladılar. Bir gün işten dönerken, kendi aralarında şöyle konuştuklarını duydum.

Konuyu Mehmet açtı.

– Nasıl bir bahçe olacak bu?

Onu "salıncaklı, kaydıraklı bir bahçe tabii!" diye İkinci Mehmet cevapladı. İdil "aman ne kötü" diye atıldı, "öyle bahçeleri hiç sevmiyorum." İkinci Mehmet onun sözlerini ağzına tıkadı.

– Akıllım, ben de onu diyorum. İşi büyüklere bırakırsak sonunda olacağı budur.

Mehmet onu destekledi.

– Bizimkiler beni ne zaman çocuk bahçesine götürseler salıncağa binmekle iş bitti sanıyorlar. Öyle bahçelerin beni sıktığını anlamıyorlar.

– İki kaydın, üç sallandın mı tadı tuzu kalmıyor bahçenin, diye Ege söze karıştı.

Konuştukları ilginçti. Çocuk bahçeleri hep böyle olurdu: salıncak, kaydırak, tahtarevalli, kum havuzu... İlgilendim, yanlarına yaklaştım.

– Çocuklar, niye böyle diyorsunuz? Salıncağın nesi var?

İzzet "iş mi?" diye beni cevapladı. "Oyun yalnızca salıncak mı?"

– Peki ne istersiniz?

Hepsi birden konuştular. Anladığım şunlar oldu:

İdil – Açıklık bir yer olsun, yeter. Belki salıncağa bile gerek yok.

İzzet – Ama çok çok ağaç da olsun. Ormanlık gibi.

Haşmet – Açıklık ,ağaç, çiçekler, bütün doğa...

2. Mehmet – Çeşitli oyunlar için bir yer. Salıncak da olsun, ama yalnızca salıncak değil.

Ege – Her şey olsun; her şeyin en iyisi olsun.

Konuşmalar durulunca bizim Mehmet biraz özetledi düşünceleri:

– Koşulsun, zıplansın, serüven yaşansın. Tırmanalım bir yerlere, atlayalım; saklanalım. Açıklık ama ağaçlı bir yer. Çiçekli.

Ben anladım. Bizim çocuklar alıştığımız türden bir bahçe değil, bir oyun alanı istiyorlardı. Bir serüven alanı. Canlı, yaşayan bir yer. İki salıncak, bir tahtarevalli ile donuk ve zavallı bir arsa parçası değil. Haklıydılar. Ben çocukluğumda hep açıklık yerlerde, boş arsalarda oynamıştım. Ağaçlara tırmanmak ne güzel olurdu. Salıncağımızı kendimiz yapardık, istediğimiz zaman ağaca bağlardık. Çalının, çırpının arkasına saklanırdık. Küçük tepelere tırmanırdık. Oyunların içine girerdik.

Şimdi yapılan çocuk bahçelerinde ağaç bile yok; olsa bile dokunmak yasak. Saklanbaç oynanmıyor. Birdirbir oynanmıyor. Para harcayıp bahçe yapıyorlar; ama çocuklara aradıklarını veremiyorlar.

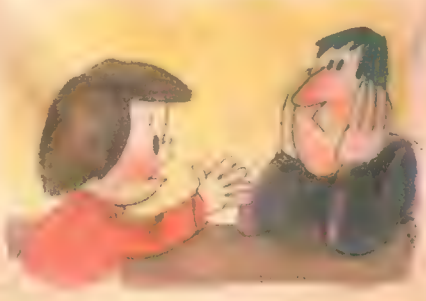

Bütün bunları mahalledeki büyüklere anlattım. Sözüm bitince susup birbirlerine baktılar, kafalarını kaşıdılar.

– Çocuklar haklı.

– Ama kentin ortasında öyle bir yer nereden bulacağız?

– Geniş bir bahçe gerek. Bomboş bir arazi.

Bir çözüm düşündük; evlerin arkasında küçük bahçeler vardı. Bunların duvarlarını yıkıp kocaman bir oyun alanı çıkaramaz mıyız diye düşündük. Ev sahipleri ne derdi? İzin verirler miydi? Bunu tam araştıracaktık ki, bir arkadaşım bizi durdurdu.

– Yaptığımız yanlış. Biz çocukluğumuzda kentin içinde, sokaklarda, boş arsalarda oynardık. Büyüklerle birlikte olurduk. Kentin yaşantısından kopmazdık. Kentte olup bitenlerden çok şey öğrenirdik. Sokağı yaşamak başlı başına bir oyundu. Bir ayakkabıcı nasıl çalışır, bir tamirci neler yapar, bunlar ilginç şeylerdi.

Bu uyarı haklıydı ve sorunu çözdü. Biz çocukları, oyunları sırasında kentin günlük yaşantısından koparacağımıza, onun içine getirmeliydik. Çocuklar kenti yaşamalıydı.

Mahallenin ortasında geniş bir meydanlık var. Çok kötü kullanılıyor; çöp atılıyor, otomobil park ediliyor, trafik geçiyor, gürültü var, pislik var.. Orayı ve ona açılan sokakları trafiğe kapayacağız. Bu, bir iki kişiden başkasına rahatsızlık vermiyor. Meydana bakan bir de Belediye arsası var; şu anda boş. Oyun alanı orayı da içine alacak. Bütün bu alanda hem çocuklar oynayacak, hem büyükler gelip dinlenecek ya da çalışacak.

Mehmet bu düşünceyi çok sevdi, "İşte şimdi gerçekten herkes için güzel bir çevre yaratıyoruz" dedi.

konuk yazar

ŞEFİK DİYE BİRİ

Nasıl unuturum. Hiç unutamadım. Bugün olmuş gibi aklımda:

İlkokul üçüncü sınıftaydım. Sınıfın en küçüğü bendim. İyi resim yapardım. Sınıfın duvarında üç dört tane renkli resmim asılıydı.

Şefik, sınıfın en uzun boylu, en iri öğrencisiydi. Yaşça da hepimizden büyüktü. Bu yüzden öğretmen onu sınıfın mümessili seçmişti.

Şefiğin yüzü daha o yaşta sivilce içindeydi. Yüzü benek benekti. Eli yüzünden hiç gitmezdi. Sivilceleriyle oynardı. İğrenirdim.

Şefik o günlerde nedense bize hep kadınları anlatıyordu, kadınların çıplaklığını. Teneffüslerde bizi çevresine topluyor, şaşkınlık dolu gözlerimizin içine baka baka anlatıyor, anlatıyordu.

O gün derse girerken Şefik yanıma sokuldu.

"Anlattığım şeylerin resmini yapsana," dedi.

O sırada öğretmenimiz kapıda göründü. Hepimiz sıralarımıza koşuştuk.

Necmi Öğretmen bir garip kişiydi. Boyu upuzundu. Yüzünde hiç sakal çıkmamıştı. Bu yüzden yüzünün derisi biraz kırışıkçaydı, kahncaydı. kaygan gibiydi. Konuşurken yüzünün boynunun buruştuğunu görürdük. Koyu kara dümdüz saçlarını önden arkaya tarar, başına iyice yapıştırırdı. Başı gövdesinin üstünde küçücük kalırdı. Başından aşağı inildikçe gövdesi gittikçe kalınlaşır, biçimsizleşirdi. Kalçası bir kadın kalçası gibi geniştî. Sesi de inceciktî; tıpkı bir kadın gibi.

Arkamdaki sırada oturan arkadaşım, bir ara omuzuma dokundu. Elime, katlanmış, küçük bir kâğıt tutuşturdu. Kağıdı sıramın içinde açıp okudum.

"Resmi çizdin mi?"

Bu yazı Şefikten geliyordu. Döndüm. Sınıfın en arka sırasında, köşede oturan Şefikle göz göze geldik.

Sarı defterimi açıp resmi çizmeye başladım. Önce çıplak bir erkek resmi çizdim. Ayakta duran bir erkek resmi. Kolay oldu. Sonra ayakta duran bir kadın resmi çizmeye başladım. Hiç kolay olmadı. Pek kadına benzemedi. Beceremedim. Bu yüzden resmin orasına burasına konuyu açıklayan birtakım yazılar da yazdım.

Resmi bitirince arkama döndüm. Şefik bana bakıyordu.

"Çizdin mi?" diye fısıldadı.

Defteri kaldırıp gösterdim. Elini uzatıp resmi istedi uzaktan.

Öğretmen karatahtaya kaldıraç resmi çiziyordu. Bize arkası dönüktü.

O sayfayı düzgünce defterden kopardım. Resim elden ele Şefiğe kadar gitti. Sınıfta gülüşmeler oldu. Öğretmen bir ara bize döndü, baktı, bir şey anlamadı. Defter sayfası Şefiğin eline ulaşınca, hiç beklemediğim bir şey oldu: Şefik parmak kaldırıp öğretmene seslendi.

Oturduğu yerden kalktı, izin isteyip öğretmenin yanına gitti. Elindeki sarı defter sayfasını öğretmene uzattı.

Necmi öğretmenin bir elinde tebeşir vardı, öbür elinde de benim az önce çizdiğim o anlaşılmaz resim.

"Kim yaptı bunu?"

Oturduğum yerde kendimi gizlemeye çalıştım.

Şefik beni gösterdi.

Ah, oracıkta ölmeyi ne kadar istedim. Oturduğum yerde küçüldüm, küçüldüm, nokta kadar kaldım. Ama kendimi yok edemedim.

Öğretmen elindeki tebeşiri kutuya atıp yerine oturdu. Dersi bıraktı. Sert bir sesle beni çağırdı. Kalktım. Korkuyla, başım önümde, sürünür gibi karatahtanın yanına gittim. Bir böcek gibiydim. Necmi öğretmen şimdi beni ayağının altına alacak, o koca man gövdesiyle, hem de herkesin önünde beni çıtır çıtır ezecekti.

Necmi öğretmen beni bir böcek gibi ezmedi. Dövmedi. Daha kötüsünü yaptı: sustu, benimle hiç konuşmadı. Arkam sınıfa dönük, ders boyunca beni karatahtanın önünde ayakta öyle bekletti.

Bu arada, oturduğu yerde bir şeyler yazdığını, bir zarfa koyduğunu, Şefiği çağırınca anladım. Verdiği zarfı babama götürmesini istedi Şefikten. Şefik koşarak sınıftan çıktı, gitti.

Son dersti. Zil çalana kadar sınıfın önünde, dünyanın en ağır, en bağışlanmaz suçunu işlemiş bir suçlu gibi, öylece, ayakta bekledim. Zil çalınca herkes toparlanıp, çantalarını alıp sessizce sınıftan çıktı, evlerine gitti. Sınıfta öğretmenle benden başka kimse kalmadı. Öğretmen kalkıp kapıyı kapattı. Bekledim. Yine dövmedi. Sustu.

Okul boşaldı. Koşuşmalar, bağırışmalar uzaklaştı, kesildi. Okula ağır bir sessizlik çöktü.

Kısa bir süre sonra sınıfa Şefik girdi. Soluk soluğaydı. Zarfı babama vermişti. İşte o zaman Necmi öğretmen bana defolup gitmemi söyledi. Sıramdaki defterlerimi, kitaplarımı bile almadan sınıftan sessizce çıktım. Okul bomboştu. Kırmızı yangın kovalarının sıralandığı taş merdivenden inip bahçeye indim. Kızgın güneşin altında, bahçedeki küçük taşlara tekmeler atarak yürüdüm.

Sokaklarda uzun uzun dolaştım. Açlığımı unutmuştum. Küçük dükkanların tozlu vitrinlerinde, şimdiye kadar hiç görmediğim ne kadar çok şey vardı. Basık, birbirine yapışık küçük evlerin iki yanlı kapattığı daracık sokaklardan geçtim. Yepyeni insanlar, çocuklar, kadınlar gördüm. Sonra evler seyrekleşti, kasaba bitti. Güneşin altında yürüdüm yürüdüm. Bir tepeye çıktım. Bir yaşlı ceviz ağacının gölgesine oturdum. Kasaba, aşağıda, kavakların, meyve ağaçlarının arasında, soluk kırmızı damlı evleriyle küçücüktü. Sanki kollarımı açıp kucaklayabilirdim.

Akşama kadar orada öylece oturdum. Sonra geri döndüm. Kasabaya girdim. Evimizin kapısındaki tokmağı kapıya vururken yüreğim deli gibi çarpıyordu. Annem açtı kapıyı. Babam hemen arkasındaydı. Yüzlerine bir an baktım, gözlerimi kaçırdım. İkisinin de yüzünde kızgınlık yoktu, merak vardı, sevinç vardı. Annem sarıp öptü beni, kucağına aldı. Ağlamadım.

Ö okula bir daha gitmedim. Babam gidip okuldan kaydımı sildirmiş. Bir başka okula yazdırmış beni. Necmi öğretmene de şöylemediğini bırakmamış.

Aradan bunca yıl geçti. Necmi öğretmene hiç ama hiç benzemeyen ne güzel, ne sevgili öğretmenler tanıdım. O Şefik gibi niceleriyle karşılaştım, ama hep sakındım onun gibilerden, hep kaçtım.

Erdal Öz

arkadaş kitaplar

ankara caddesi 40 cağaloğlu - istanbul

1.	SEVDALI BULUT / Nâzım Hikmet	25 lira
2.	FORSA / Ömer Seyfettin	25 lira
3.	KUĞULAR / Tolstoy	15 lira
4.	BEYAZ YELE / Rene Guillot	25 lira
5.	KÜÇÜK İZO MİZO / Angel Karaliyçev	30 lira
6.	KÜÇÜK KARA BALIK / Behrengi	15 lira
7.	DEDEM KORKUT ÖYKÜLERİ / Erdal Öz	30 lira
8.	MARANGOZUN KÖPEĞİ / Çehov	15 lira
9.	BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ / Behrengi	15 lira
10.	SEFİLLER / Victor Hugo	30 lira
11.	KİBRİTÇİ KIZ / Andersen	25 lira
12.	ELLERİNDEN ÖPERİM / Angel Karaliyçev	30 lira
13.	PÜSKÜLLÜ DEVE / Behrengi	20 lira
14.	ŞİŞKOLARLA SISKALAR / Andre Maurois	25 lira
15.	PULLAR SAVAŞI / Ülkü Tamer	25 lira
16.	KÜÇÜK KAPTAN / Paul Biegel	25 lira
17.	KÜÇÜK PRENS / Saint-Exupery	40 lira
18.	BU YURDU BİZE VERENLER / Aziz Nesin	20 lira
19.	BUGELEN KÖROĞLUDUR / Behrengi	20 lira
20.	NASRETTİN HOCA / Kemal Özer	25 lira
21.	KIRMIZI BALON / Lamorisse	25 lira
22.	ÇOCUKLAR YÖNETİMDE / Gormander	25 lira
23.	FARELER CUMHURİYETİ / Erol Toy	25 lira
24.	UZUNÇORAP / Astrid Lindgren	25 lira
25.	GÜLİBİK / Çetin Öner	25 lira
26.	KEL GÜVERCİNCİ / Behrengi	15 lira
27.	ŞEYTAN UÇURTMASI / İhmal Amca	25 lira
28.	YAĞMUR GELİNİ / Başaran	25 lira
29.	GÜNIŞIĞI HOŞÇA KAL / Ülkü Tamer	15 lira
30.	ADA'NIN KUŞU / Demirtaş Ceyhun	20 lira
31.	ÇİNGENE MASALLARI / Voriskova	30 lira
32.	DAĞDAKİ KAYNAK / Talip Apaydın	20 lira
33.	LASTİK PABUÇLAR / Zoşçenko	20 lira
34.	KARGALAR / Behrengi	25 lira
35.	MAVİ ORMAN / Güngör Dilmen	25 lira
36.	FEDOR AMCA / Uspenski	30 lira
37.	BORÇLU OLDUKLARIMIZ / Aziz Nesin	20 lira
38.	OKUMAK İSTİYORUM / Cubao	15 lira
39.	DÖNE DÖNE GİDER GÜNEŞ / Jurgielewicz	30 lira
40.	KUZUCUK / Müjdat Gezen	20 lira
41.	CAN ARKADAŞ / Fikret Otyam	25 lira
42.	KUŞ NE YANA ÖTER / Işıl Özgentürk	30 lira
43.	AÇIKGÖZ BUDALALAR / Erich Kaestner	25 lira
44.	GÖĞSÜ KINALI SERÇE / Nihat Behram	20 lira
45.	ALAGÜN ÇOCUKLARI / Nezihe Meriç	25 lira
46.	ALİS HARİKALAR ÜLKESİNDE / Lewis Carroll	25 lira
47.	ÇOCUKLAR ARASINDA / Dostoyevski	20 lira
48.	PARA DOLU DAMACANA / Truman Capote	15 lira
49.	KARLAR KRALİÇESİ / Andersen	20 lira
50.	KUMDAN BETONA / Rıfat Ilgaz	25 lira
51.	KONUŞAN BEBEK / Behrengi	25 lira
52.	PALAVRACI BARON / Erich Kaestner	25 lira
53.	ARSLAN TOMSON / Orhan Kemal	20 lira
54.	ÇOCUKLAR GREVDE / Gormander	20 lira
55.	BALİNA İLE MANDALİNA / Dağlarca	40 lira
56.	SAKARCA / Fakir Baykurt	30 lira
57.	KIRMIZI ÇİNİ KASE / Adnan Özyalçıner	25 lira
58.	ŞEYTANIN ALTINLARI / Ülkü Tamer	20 lira
59.	BENİM KÜÇÜK ÜÇKAĞITÇIM / Wernström	30 lira
60.	ÖLÜMSÜZ KAVAK / Bekir Yıldız	20 lira
61.	PAL SOKAĞI ÇOCUKLARI / Ferenc Molnar	40 lira
62.	YEDİ İKLİM DÖRT BUCAK / Evliya Çelebi	15 lira
63.	KIRMIZI SAKALLI TOPAL KARINCA / Y. Kemal	50 lira
64.	DANKONUN YÜREĞİ / Gorki	20 lira
65.	KURNAZ TİLKİ / Goethe	25 lira
66.	ÇOCUK VE ŞİİR / İsmail Uyaroğlu	25 lira
67.	İNCİNİN MACERALARI / Orhan Kemal	20 lira
68.	HAMBURGDAKİ KÜÇÜK İSTANBUL / Hermann	25 lira
69.	YEL ÜFÜRDÜ SU GÖTÜRDÜ / Nâzım Hikmet	15 lira
70.	BACAKSIZ KAMYON SÜRÜCÜSÜ / Rıfat Ilgaz	25 lira
71.	KELOĞLANIN DİLİYLE / Ahmet Uysal	15 lira
72.	VİETNAMLI KÜÇÜK SAVAŞÇI / Nguyen Thin	15 lira
73.	ALTIN SARAY / Erol Toy	20 lira
74.	SEVGİ MASALI / Behrengi	15 lira
75.	KAN KARDEŞİM DORUTAY / Ü. Kaftancıoğlu	20 lira
76.	UZUNÇORAP KORSAN / Astrid Lindgren	25 lira
77.	PANCARCI ÇOCUK / Behrengi	25 lira
78.	KÖY ÇOCUKLARINDAN ANILAR / F. Ertuğrul	20 lira
79.	YEDİ RENKLİ OKUL / Yakov Akim	25 lira
80.	FALAKA / Ahmet Rasim	20 lira
81.	GÜNEŞE VURGUN ÇOCUK / İhmal Amca	25 lira
82.	İNATÇI KEDİLER / Behrengi	15 lira
83.	HAYAT OKULU / Işıl Özgentürk	20 lira
84.	BUĞDAYI KİM ÖĞÜTÜR / Yevgeni Permyak	20 lira
85.	CÜCELLER DE BÜYÜR / Ahmet Tümel	15 lira
86.	ÜLKELERİN EN GÜZELİ / Angel Karaliyçev	20 lira
87.	GÜZEL GÜNLER GÖRECEĞİZ / Nâzım Hikmet	20 lira
88.	ÇİL ELTİ ÇİÇEK AÇTI / İlhan Başgöz	20 lira
89.	MAVİ DAĞLAR ÜLKESİ / Gogolaşvili	20 lira
90.	NUHUN GEMİSİ / Marcel Ayme	25 lira
91.	YAZILARI SEVEN AYI / Dağlarca	25 lira
92.	MAVİ KUŞU GÖREN VAR MI / Çetin Öner	25 lira
93.	O GÜZEL İNSANLAR / Talip Apaydın	25 lira
94.	CEYLANLAR SUYA İNDİ / Fikret Otyam	30 lira
95.	KAR YAĞARSA ÜŞÜRÜM / Özgün Coşkun	20 lira
96.	KÜÇÜK ŞEYTAN / Tolstoy	25 lira
97.	BU ELMA BAŞKA ELMA / Sevgi Sanlı	25 lira
98.	ERKEN ÇİÇEKLENEN ELMA AĞACI / Permyak	25 lira
99.	BEN DE ÇOCUKTUM / Aziz Nesin	30 lira
100.	ATLI KARINCA / Bechem	25 lira

YAŞANMIŞ HAYVAN ÖYKÜLERİ

KILAVUZ

Ayımız, bildiğimiz esmer ayı, Yugoslavya'da, o koca Karpat dağlarında yaşıyor.

Kuşumuz bir kılavuz, aynı dağlarda yaşayan, gri-kahve basbayağı bir serçe.

Kılavuzumuz kovanlardaki hem peteğe hem de içindeki bala bayılıyor ama arılardan da müthiş korkuyor diyelim. Karmaşık bir yaşam gibi gelecek size. Oysa bizimki işin içinden sıyrılmış.

Bir ağaç dalında sallanan, çevresi arılarla dolu kovanı görünce bir kılavuz acaba ne yapıyor? Dağ boyunca başlıyor uçmaya, bir ayıyla karşılaşana dek. Ayının balı [illegible] de nereden biliyor? Esrar işte...

Kılavuzumuz şimdi ayısıyla karşı karşıya. Sahneyi bir hayal edin: Ayı uyukluyor, kaygısız. Kim onun rahatını bozma yürekliliğini gösterebilir ki... Ama birden başının üstünde dönüp duran bir kuş: Bir gidiyor bir geliyor, sonra gene çevresinde dolanıyor, ne gürültü, ne patırtı. Bu kuş da ne istiyor yahu? Kılavuz, ayısını bütün bütüne uyandırana dek sürdürüyor rolünü.

Acaba beriki anladı mı onun ne istediğini? İkinci esrar... Ne olursa olsun, ayı ağır ağır kalkıyor ayaklarının üstüne, koca kafası kılavuza dönük, kılavuzsa daldan dala uçuyor cıvıldayarak.

Tamam işte, ayı anladı, koyuldu yola. Kılavuz önünde, izlenmesini isteyen bir av köpeği gibi.

Mutlaka tanık olmuşsunuzdur: köpek beş on adım atar ileriye, döner geri gelir, okşattırır kendini, sonra gene öne atılır, durur bakar geriye onu izliyor musunuz diye.

Kılavuz da işte aynı böyle, kuşkusuz okşatma dışında. Önden uçuyor, dönüyor, ayının burnunun dibinde cıvıldıyor. Kısacası ona yolu gösteriyor. Hangi [illegible] kovana gideni tabii. İşte geldiler: Kılavuz uzak bir köşede, bir dalın üzerine yerleşiyor ve olay[illegible]sini bekliyor.

[illegible] çok basit: Ayı ağaca [illegible] yükseliyor, bir [illegible] aşağı. Arılar kızgın, fırlıyorlar dışarı, bu işi beceren koca [illegible] saldırıyorlar.

Ayı onları bile değil, gövdesinin geri kalan taraflarına iğnelerinin etkili olamayacağını bilerek, kapıyor gözlerini. Açıp kovanın kapağını, kendine güzel bir şölen çekiyor. Kısa bir süre sonra, umarsız arılar kıraliçelerinin ardından başka bir yere yerleşmek üzere uçup gidiyorlar.

Kocaoğlan, bal, balmumu ve kurtçuklardan oluşan yemeğini sakin sakin bitiriyor. Sarkık dudaklarını kurutarak çekip gidiyor.

O zaman, kılavuz, son arının gitmesine dek hareketsiz kaldığı daldan iniyor ve ayının artıklarını bir güzel temizliyor. Koca oburun çok küçük diye bıraktığı balmumu parçaları en aç kılavuzu bile tıka basa doyurmaya yeter.

Pul Köşesi

Yanda: Edward Klauck'un hazırladığı ve Amerika'da sirklerin 100. yılını kutlamak için yayımlanan bir pul (1966).

Altta: "Yeni Sanat" türünde bir Hollanda pulu.

ÇAĞLARINI YANSITAN PULLAR

On dokuzuncu yüzyıl pullarının aşağı yukarı hepsinin üstünde büyük devlet adamlarının resimleri bulunuyordu. Bu pulları yan yana koyunca, bir "portre sergisi"ni gezmiş gibi oluyordu insan. Yirminci yüzyılın başlamasıyla birlikte bu anlayışa değişmeye başladı.

Bu değişikliği belirten ilk pullar, Amerikan pullarıydı. Üstlerinde devlet adamlarının portreleri yerine, manzara resimleri görülmeye başlandı.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'da beliren resim akımlarının biri, "Art Nouveau" (Yeni Sanat) akımıydı. Hollandalılar, pullarını bu akımın örnekleriyle süslediler.

Bu arada, çeşitli ülkelerde halkın yaşam koşullarını gösteren, önemli tarihleri belirten pullar da çıkarıldı.

BIM
MIS TIK

SİNEMA TV

Ünlü boksör, beyaz perdede kendini canlandırdı

ALİ'NİN YAŞAMI FİLME ALINDI

Muhammed Ali dünyada yılın sporcusu seçildi. Tabii bu da, sporcunun geçtiğimiz aylarda, Leon Spinks'le yaptığı maçtan sonra üçüncü kez Dünya Ağır Siklet Boks Şampiyonluğunu kazanmasıyla oldu.

Ali böylece kimsenin başaramadığı bir şeyi yapmıştı. Şimdiye kadar hiç bir boksör yitirdiği ünvanını üçüncü kez geri almayı başaramamıştı.

Ünlü sporcunun yaşamı geçtiğimiz aylarda filme alındı. Muhammed Ali'nin kendisini canlandırdığı filmde ayrıca Ernest Borgnine da rol aldı.

Ernest Borgnine'ın Ali'nin çalıştırıcısı Angelo Dundee olarak göründüğü film, Ali'nin çocukluk yıllarından başlayarak günümüze dek uzanan boks yaşantısını anlatıyor.

Çekim bittikten sonra hayli büyük konuşan Ali, filmi için şunları söyledi:

"Hollywood'un en büyük yıldızı ben olacağım. John Wayne ve Clint Eastwood benim yanımda birer figüran gibi kalacaklar. Filmim sinema tarihinin en büyük filmi olacak. Oynadığı sinemalarda uzun bilet kuyrukları oluşturacak..."

Ali'nin ne kadar geveze olduğunu bilenler onun bu sözlerini pek önemsemiyorlar. "Her zamanki gibi yüksekten atıyor," diyorlar. Onların bu sözleri ne dereceye kadar doğru pek bilemeyiz ama bizce geçerli olan rol arkadaşı Ernest Borgnine'ın yargısı:

" Ali tanıdığım en yetenekli insanlardan biri. Filmde de, tıpkı ringte olduğu gibi çok rahat. Yönetmenin bir dediğini iki etmiyor. Hemen yapıyor. Sanırım onun bu kadar başarılı olmasının en büyük etkeni, filmin kendi yaşamını anlatan bir film olması..."

Ali'nin filminde ünlü oyuncu Ernest Borgnine da rol aldı.

JEFF, EN SEVİLEN OYUNCULARDAN BİRİ OLDU

Televizyonda "Mutsuzlar" dizisinde Jeff rolünde izlediğimiz Jan-Michael Vincent, bugün beyaz perdenin en ünlü sanatçıları arasında yer alıyor. Vincent, artık sadece baş rolleri kabul ediyor...

5 YIL SONRAKİ OLİMPİYATA HAZIRLIK

Şimdi dört buçuk yaşındayım... Ama bir çok şeyi biliyorum. Bildiğim şeylerin başında spor geliyor. Bizim evden spor sözü eksik olmuyor ki... Gazeteleri okuyorlar, spordan söz ediyorlar... Televizyon izliyorlar, spordan söz ediyorlar... Konuk geliyor, spordan söz ediyorlar... Ne yapayım, bu kadar çok spor sözü duyunca, ben de spora başladım. En sevdiğim spor jimnastik. Olimpiyatlara hazırlanıyorum. Gelecek yıl Olimpiyatlar Moskova'da yapılacakmış. Ona yetişemem tabii... Nadia Comaneci diye biri varmış, küçük yaşta şampiyon olmuş. Onun rekorunu kıracağım. 1984 Olimpiyatları'nda bütün altın madalyaları ben toplayacağım... Dokuz buçuk yaşında!

BÜYÜRKEN

Dünyada yayımlanan kitapların pek azı çocuk yazarlarındır. Bu, bizde de böyledir. Şiir, öykü ya da roman yazan bir çocuğun yazdıklarını kitap biçimine getirebilmesi için büyümesi gerekir.

Ama bu gelenek her zaman için geçerli değildir. Örneğin henüz 8 yaşında olmasına karşın, "Büyürken" adlı bir şiir kitabı olan Melike Batur için hiç değildir...

Kişiyi en iyi tanıtan yine kendisidir. Biz de bu nedenle sözü Melike Batur kardeşimize bırakıyoruz:

28 Eylül 1969 günü İzmir'de doğmuşum. İlkokula gitmeden önce resim yapardım. Yazı yazmayı öğrenince şiire başladım. Ve bu uğraşımı sürdürüyorum.

"Büyürken" adlı kitapta son iki yılda yazdığım şiirlerin 24'ü yer alıyor. Bunlar büyürken yazdıklarım...

Doğayı, okumayı... Bir de çiğköfteyi çok severim. Yabancı para ve kağıt peçete koleksiyonu yapıyorum. İstanbul'da Nilüfer Hatun İlkokulu 4. sınıf öğrencisiyim.

ARMAĞANLI SORUŞTURMAMIZ

Aşağıda, üç bölümde, dergimizde yayımlanan bazı dizilerin adlarını görüyorsunuz. Her bölümden en sevdiğinizin numarasını belirtilen kare içine yazınız. Dergimizin ortasında yayımlanan çizgi-roman ile ansiklopedi ekimizi sevip sevmediğinizi de işaretleyiniz. Sonra bu kuponu keserek adresimize gönderiniz. (Dergiyi kesmek istemeyenler, bir başka kâğıt ta kullanabilirler.) 10 Ocak'a kadar soruşturmamıza yanıt verecek okurlarımız arasında kura çekecek ve 100 kişiye birer kitap armağan edeceğiz.

1. Kirpi Çocuk
2. Tele Yunus
3. Sözcükler Arasında
4. Tarihte Bu Hafta
5. Mehmet'in Çevresi
6. Yaşanmış Hayvan Öyküleri

En sevdiğim → [1]

1. Kaptan ve Çocukları
2. Uzay Çocukları
3. Temel Reis
4. Bizim Ali
5. Pembe Panter

En sevdiğim → [2]

1. Test Sayfası
2. Spor Sayfası
3. Her Telden
4. Sinema / TV
5. Pul Köşesi
6. Bilmece—Bulmaca
7. Hayvanlar Ansiklopedisi

En sevdiğim ..... [6]

ÇİZGİ—ROMANI — *Seviyorum* . . . [3] — *Sevmiyorum* . . . [5]

ANSİKLOPEDİ EKİNİ — *Seviyorum* . . . [4] — *Sevmiyorum* . . . [7]

Adım: . . . . . *Yaşım:* . . . . .

Adresim: . . . . .

PEMBE PANTER

BERBER

ANNECİĞİM... SEN DOĞDUĞUNDAN BERİ BERBERE GİTMEDİN Mİ?...
HIIIRR! GÜRRR! MÜRRR!
PEKİ KURTADAMLAR NE İŞ YAPARLAR?
HİÇ NE YAPACAKLAR... ARABALARIN LASTİKLERİNİ PATLATIRLAR... KAPI ZİLLERİNİ ÇALIP KAÇARLAR..
HAV-HAV HAV!
CANIM ÇÖP TENEKELERİNİ DEVİRMEK İSTİYOR...
HAV! HAV! HAV!
NE BİÇİM KURTADAM BU? NE YAPACAĞINI BİLMİYOR.. ÜSTELİK KÖPEK GİBİ DE HAVLIYOR!
HEY! ÇÖPÇÜLER GÖRÜRSE BAŞIN BELA YA GİRER!...
OH OLSUN İŞTE.. AL SANA. BATSIN BU ÇÖPLER...
BENİ DİNLE KURT KARDEŞ!
SENİ DİNLEMEKTENSE ISIRMAYI YEĞLERİM!
UZAT BURNUNU BAKAYIM!
HERİF İYİCE AZITTI.. BEN EN İYİSİ KAÇAYIM...
ŞAPIRT ŞUPURT!
ŞU İŞE BAK NEREDE DELİ VARSA, GELİR HEP BENİ BULUR.
2

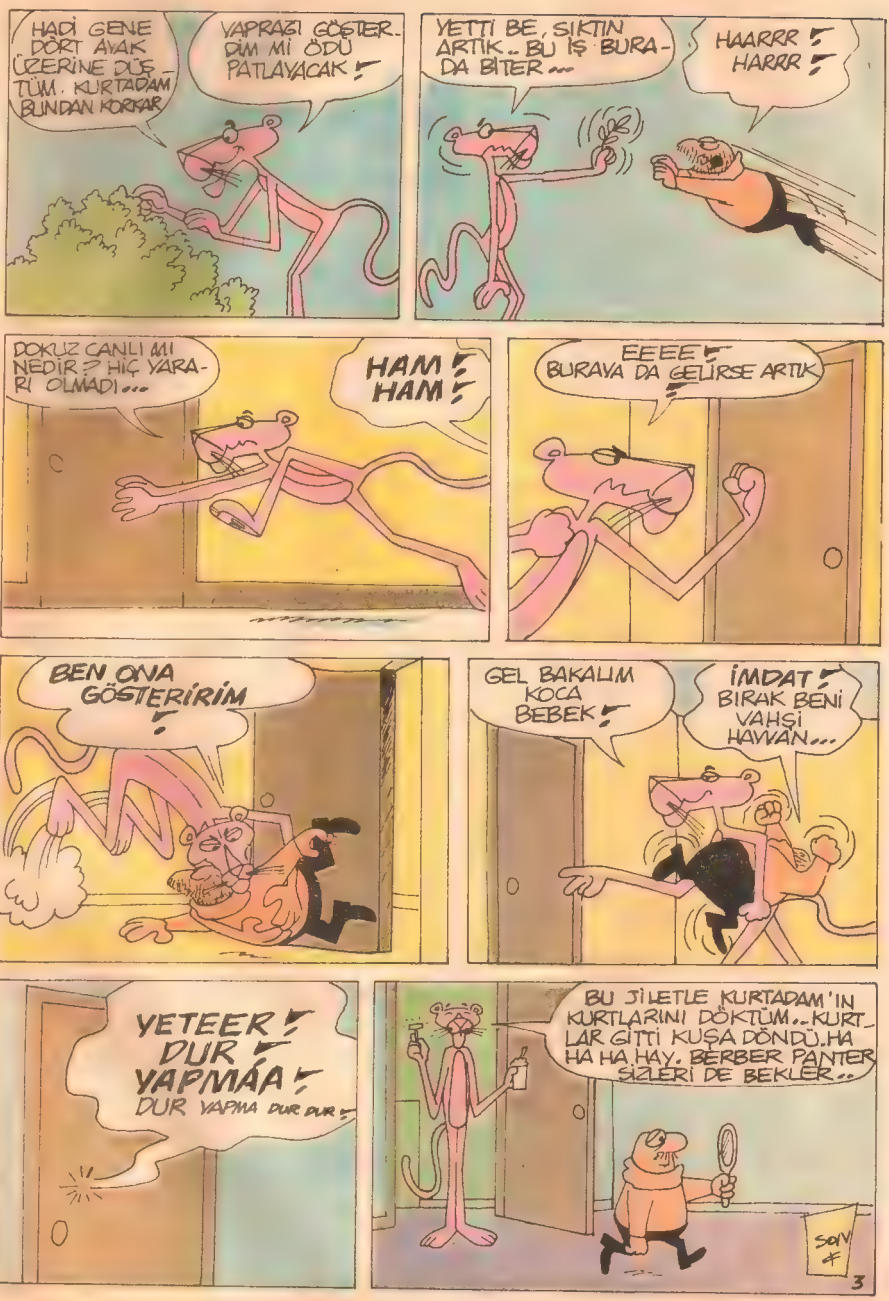
HADİ GENE DÖRT AYAK ÜZERİNE DÜŞ - TÜM. KURTADAM BUNDAN KORKAR
VAPRAĞI GÖSTER - DİM Mİ ÖDÜ PATLAYACAK!
YETTİ BE, SIKTİN ARTIK.. BU İŞ BURA - DA BİTER...
HAARRR! HARRR!
DOKUZ CANLI MI NEDİR? HİÇ YARA - RI OLMADI...
HAM! HAM!
EEEE! BURAYA DA GELİRSE ARTIK
BEN ONA GÖSTERİRİM!
GEL BAKALIM KOCA BEBEK!
İMDAT! BIRAK BENİ VAHŞİ HAYVAN...
YETEER! DUR! YAPMAA! DUR YAPMA DUR DUR!
BU JİLETLE KURTADAM'IN KURTLARINI DÖKTÜM.. KURT - LAR GİTTİ KUŞA DÖNDÜ. HA HA HA HAY. BERBER PANTER SİZLERİ DE BEKLER..
SON
3

Bilmece Bulmaca

Yanıtlar 64. sayfada

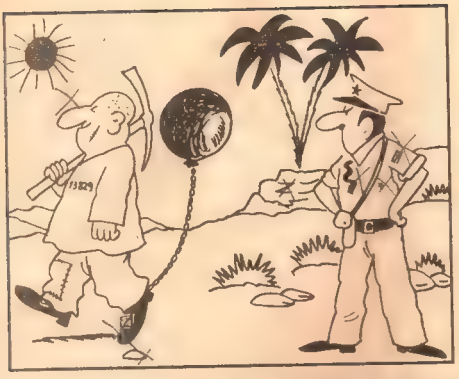

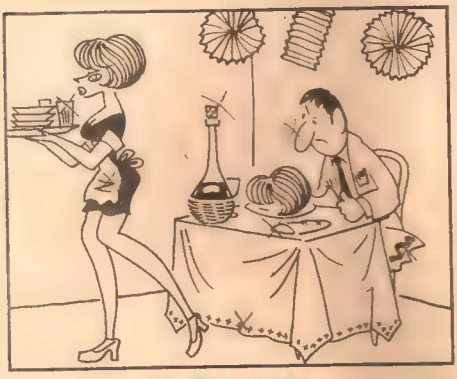

7 BENZER

İki resim arasındaki yedi benzeri bulabilir misiniz?

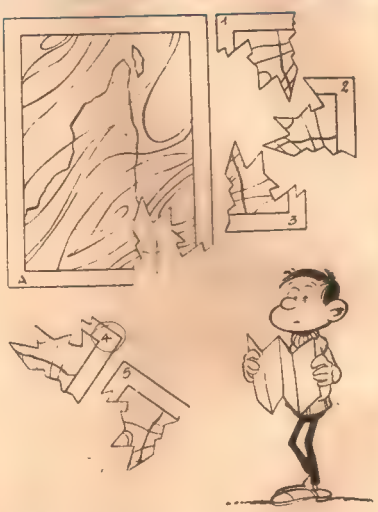

TABLO

"A" harfiyle gösterilen tablonun bir köşesi kopmuştur. Numarayla gösterilen parçalardan hangisinin yırtık yere uyacağını acaba bulabilir misiniz?

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

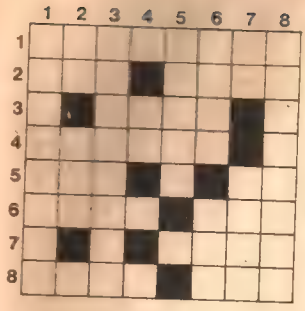

SOLDAN SAĞA

1) Müzik tempolarının hız derecelerini göstermeye yarayan alet. 2) Bir göz rengi — Anlam. 3) Afrika'da bir ülke. 4) Liste, çizelge. 5) (tersi) Bir erkek adı — Bir nota. 6) Çalı ve küçük ağaçlarla örtülü alan — İnsan vücudunun gögüsle karın arasındaki bölümü. 7) İki şeyi birbirine tutturmak için çakılan, ucu sivi, maden ya da ağaçtan yapılmış ufak çubuk. 8) Siyah — İnsan vücudunun dış yüzü.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1) Baklagillerden bir tarım bitkisi. 2) Bir organımız — Bir göz rengi. 3) İçinde bulunması gereken şeylerden, hiçbiri bulunmayan, boş. 4) Karada ya da denizde bazı hayvanları yakalama işi. 5) Bir yemek adı. 6) Bir erkek adı — Yarımkanatlılar familyasından, insanların ve bazı hayvanların vücudunda asalak olarak yaşayan küçük bir böcek. 7) Bir sayı — Bir hayvan adı. 8) Bir müzik aleti.

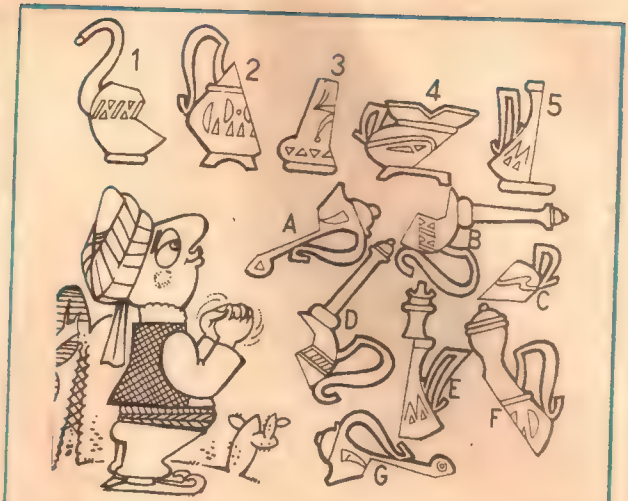

VAZOLAR: Yukarıdaki vazolar ikiye bölünmüş bir biçimde duruyorlar. Rakamları ve harfleri kullanarak eşlerini bulabilir misiniz?

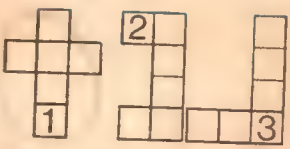

KÜP: Numarayla işaretlenmiş şekillerden yalnızca birisi katlandığında küp biçimine geliyor. Acaba hangisi?

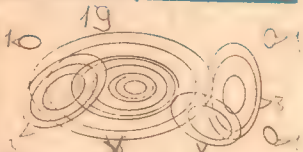

ELİPS: İrili ufaklı çizilmiş bu elipslerin kaç tane olduğunu acaba bulabilir misiniz?

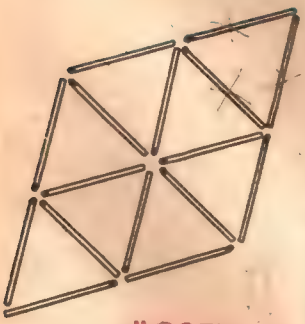

ÜÇGENLER

Gördüğünüz sekiz üçgenin arasından dört kibrit çöpünü kaldırıp birbirinin eşi dört üçgen ortaya çıkarabilir misiniz?

SÖZCÜK AVCILIĞI

Yukarıdaki harfler arasına gizlenmiş bazı sözcükler var. Sözcükler soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan, aşağıya, aşağıdan yukarıya ve çapraz olarak yerleştirilmiştir; ters de olabilirler... Ama hepsi düz bir çizgidedir. Örnek olarak birini belirttik. Ötekileri bulması sizden.

Saklı Sözcükler: Tekerlekler, Baretta, Sirtaf, Flipper, Kum Kum, Pinokyo, Kaçak, Heidi, Arı Maya, Bizim Sokak, Uzay Yolu, Bonanza, Columbo, Marko, Acemiler, Salty, Jack.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	R	E	L	İ	M	E	C	A	L	E
2	T	A	B	İ	S	T	Y	A	B	İ
3	E	T	İ	J	E	A	Z	S	U	K
4	K	T	H	G	M	N	O	A	Z	A
5	E	E	İ	I	A	K	B	L	A	K
6	R	R	R	N	R	O	M	T	Y	O
7	L	A	O	A	C	F	U	Y	Y	S
8	E	B	M	C	I	S	L	K	O	M
9	K	U	M	K	U	M	O	A	L	İ
10	L	J	A	C	K	N	C	Ç	U	Z
11	E	V	H	E	İ	D	İ	A	Z	I
12	R	E	P	P	İ	L	F	K	M	B

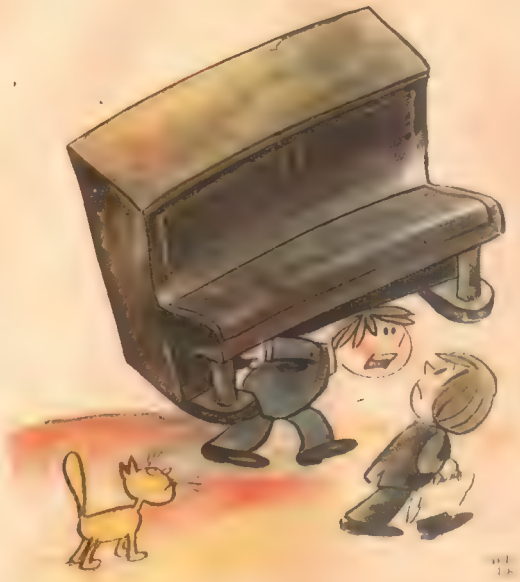

– Öğretmen herkes çalabildiği sazı alıp gelsin, dedi...

YANITLAR

- 7 BENZER: (1) Subayın kravatı ile yemek yiyen adamın peçetesindeki işleme. (2) Hizmetçinin önündeki bardak ile subayın kolunun üzerindeki işaret. (3) Tutuklunun ayakkabısının tokası ile şişenin mantarı. (4) Palmiye ağacının altındaki çakıllar ile hizmetçinin önlüğünün cebi. (5) Tutuklunun ayağının altındaki taş ile ekmek dilimi. (6) Subayın gömleğindeki işleme ile sofra örtüsünün süsü. (7) Tutuklunun ayağına bağlı demir topun üzerindeki çizgiler ile şişenin hasırının sol bölümü.
- 8 FARK: (1) Sağdaki küçük çam ağacı. (2) Sol üst köşedeki ayak izleri. (3) Adamın ayağının solundaki ayak izi. (4) Çamların üzerinden görülen tepe. (5) Köpeğin sol kulağı. (6) Köpeğin sol arka ayağı. (7) Adamın belinden sarkan püskül. (8) Adamın başlığının arka çizgisi.
- TABLO: 4 numaralı parça uyar.
- KARE BULMACA: Soldan sağa: 1) Metronom. 2) Ela — Mana. 3) Mali. 4) Cetvel. 5) İla — Do. 6) Maki — Bel. 7) Çivi. 8) Kara — Ten.
  Yukarıdan aşağıya: 1) Mercimek. 2) El — Ela. 3) Tamtakır. 4) Av. 5) Omlet. 6) Nail — Bit. 7) On — Deve. 8) Mandolin.
- VAZOLAR: 1—B, 2—F, 3—A, 4—C, 5—E
- KÜP: 1 numaralı şekil.
- ELİPS: 19 tane.
- SÖZCÜK AVCILIĞI: Tekerlekler (A—12, düz aşağıya), Baretta (B—8, düz yukarıya), Sinbat (E—2, düz sola), Flipper (G—12, düz sola), Kum Kum (A—9, düz sağa), Pinokyo (D—12, çapraz yukarıya), Kaçak (H—6, düz aşağıya), Heidi (C—11, düz sola), Vakıf (B—11, çapraz yukarıya), Arı Maya (B—7 çapraz yukarıya), Bizim Sokak (J—12, düz yukarıya), Uzay Yolu (1—3, düz aşağıya), Bonanza (B—8 çapraz yukarıya), Columbo (G—10, düz yukarıya), Marko (C—8, çapraz yukarıya), Acemiler (H—1, düz sola), Salty (H—3, düz aşağıya), Jack (B—10, düz sağa).
- ÜÇGENLER:

mektup arkadaşı

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi yazın... Bu köşede yayımlayalım.

- FİLİZ KAYIKÇI: Yaşım 14. Boş zamanlarımda bisiklete biner, gezer, voleybol oynarım. Yazışmak istiyorum. Adres: Üsküdar Cad. No: 214 Şile—İSTANBUL
- DERYA NASIF: Yaşım 8. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı, oyun oynamayı severim. Dergi okuru arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Alarlar Mah. Atik Sok. Akarslan Ap. K.1 Seydişehir — KONYA
- ESRA İLEM: Yaşım 11. Boş zamanlarımda resim yapar, mandolin çalar, bisiklete binerim. Pul ve yaprak biriktirim. Köylerimizde yaşayan arkadaşlarla yazışacağım. Adres: Cemal Nadir B Blok K. 1 D. 2 Basınköy — İSTANBUL
- KUDRET TUNÇTÜRK: Yaşım 12. Pul biriktiririm. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı çok severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Kirişhane Mah. Üçgen karşısı Dedeli AP. K.3. DENİZLİ
- ZEYNEP ALEMDAR: Yaşım 13. Pul, kart ve peçete biriktiririm. Gezmeyi, yüzmeyi, kitap okumayı, müzik dinlemeyi severim. Dergi okuru yaşıtlarımla yazışacağım. Adres: Cevdet Paşa Cad. Şükrübey Ap. No 346 K.3 Bebek—İSTANBUL

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, yazılarınızı, resimlerinizi ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

BİR KİTAP ELEŞTİRİSİ

TOPRAK ANA

Cengiz Aytmatov'un önemli eserlerinden olan Toprak Ana'yı bundan bir yıl önce okumuştum. Bir günde sürekliliğine kaptırarak okudum.

Toprak Ana Kırgızistan'ı, savaşı ve insanları anlatır. Toprak vardır savaş yüzünden sürülmeyen, ana vardır savaş yüzünden ailesinden ayrı, gelin vardır kocasına özlem dolu, torun vardır gerçeklerden uzak ve bunların hepsine sebep savaştır. Savaş Tolunay Ana'yı eskitir, yıpratır. Çektiklerini unutturmaz, arttırır. Dertler kadar Ana'ya oğullarını alır kocasını alır elinden, buna karşı yenilmeden savaşan, eylemlerinin hepsinde yiğitliği belli olan Ana'dır Tolunay. Gelin özlemlidir kocasına, çok az bir süre olmuştur evleneli, ama savaş almıştır elinden yiğidini. Ya toprak önem görürken unutuluvermiştir birdenbire savaş yüzünden, ama yine de o yılmadan halka tüm verimliliğini verir, fazla iş çıkartmaz Tolunay Ana ve benzerlerine.

Savaş anında bir Kırgız köyünün insanları tanıtılır yazıda, toprağı tanıtılır ayrıca, Savaşın yıkıcılığı, acımasızlığı anlatılır, Cengiz Aytmatov'un konunun tüm kıvrakhğını veren dilinde. Savaş, yalnızlık yıkar bebeleriyle Kırgız kadınlarını.

Okuduğunuz zaman Toprak Ana'yı anlarsınız gerçeklerden ne kadar uzak, ne kadar ayrı gayrıyız. Yazar bizi yaklaştırmak istemiş gerçeklere, acılara, yalnızlıklara, savaşlara. Anlatmak istemiş yaşamı, yaşam kavgasını, toprağı. Savaş insanları yıkar diyor kitap; anlatıyor doğayla savaşan insanları, toprağı, bırakanları, ülkesi için savaşanları, babasız kalan bebeleri, kocasız kalan kadınları, yavrusuz kalan anaları. Savaş, toprak, insanlar ve Toprak Ana.

Ben Toprak Ana'yı savaşın içindeymiş, toprağı sürenmiş, yalnız kalan insanmış gibi kendimi düşünerek okudum. Bu olayların içinde olsaydım, en başta savaşı yaratan ben olsaydım, şu anda yaşamak istemezdim. Bunca şeyi mahvetmek, bunca insanı mutsuz etmek bizlerin değil savaşı yaratanların hatası. Şu ana kadar okuduğum kitaplar içinde beni en çok etkileyen bu kitaptır. Savaşı ve savaş insanlarını öğrenmemiz gerekli, bu kadar uzak olmamalıyız yaşantılardan. Bu kitabı okurken lanet ediyor içinden kişi savaşa, savaşı yaratanlara.

DENİZ YÜCE

ÇİFTÇİ

Bizim köyde bir çiftçi var
Çiftçimizin de bir atı var
Ben o atı çok severim
Ben onu merak ederim.
Ekmek de var, süt de var,
Ben o köyü çok severim.

GEYSU TOSYALI

KIŞA GİRDİK

Kışa gireceğiz
Hepimiz üşüyeceğiz
Yazlıklar sandığa girecek
Kışlıklar giyilecek
Çocuklar kızaklardan
Kayıp düşüyorlar
Kar adam yapıp
Kartopuyla bozuyorlar.

Haydi katılın bize,
Gülüp oynayalım sizle
Yapalım kar adam
Atın kartopu bize.

ENİS GÖKÇEMAN

SU

Sen dağlardan akıp gelen
Sen seslerin en güzeli
Sen kirlerin arıtanı
Sen soframın gereklisi
Toprağımı yeşertenim
Sen yudum yudum içtiğim
Kızgın güneş altındaki
Sana olan tutkunluğum.

Deniz olursun masmavi
Yağmur olursun camlarda
Sende saklı gizemlerim
Gözlerimde damla damla.

HASAN ERGİN

NİYE BÜYÜMÜYORUM?

O gün Murat'ın doğum günüymüş. Arkadaşlarıyla gülüp eğlenmiş.

Ama akşamüzeri annesi Murat'ı üzgün görünce sormuş:

— Oğlum neden üzgünsün?

Murat annesine şu yanıtı vermiş:

— Anne her yıl yeniden doğuyorum. Ben hiç büyüyemeyecek miyim?

GÜL ÇALIŞKAN

Fidan Terzioğlu

HAYVANLAR ANSİKLOPEDİSİ

⑬

KÖPEK

Köpek, memeli hayvanların bir familyasıdır. Yüzden çok cinsi vardır. Tüm köpeklerin aynı türden gelmelerine karşın, dış görünümlerindeki ve özelliklerindeki ayrılıkları görülür. İnsanlara yakınlığı nedeniyle av ve ev köpeklerini özellikleri ayırır. Av köpeklerinin koku alma duyuları çok gelişmiş olduğu için av sırasında av hayvanlarını kolaylıkla bulurlar. Avlanan kuşları getirmek için eğitilirler. Küçük köpek cinsleri evlerde süs köpeği olarak kullanılır. Çoğunlukla büyük köpek cinslerinin birer küçük örnekleridir. Bazı köpek cinsleri soğuk bölgelerde kızak çekme işlerinde kullanılır. Köpekler uysal görünmekle birlikte yabanıldırlar. Buldog türlerinin yüzleri içe doğru basıktır.

İnsanlar, köpekleri bazı uygun özellikleri belirginleştirecek biçimde çiftleştirerek çok çeşitli değişik cins elde etmişlerdir.

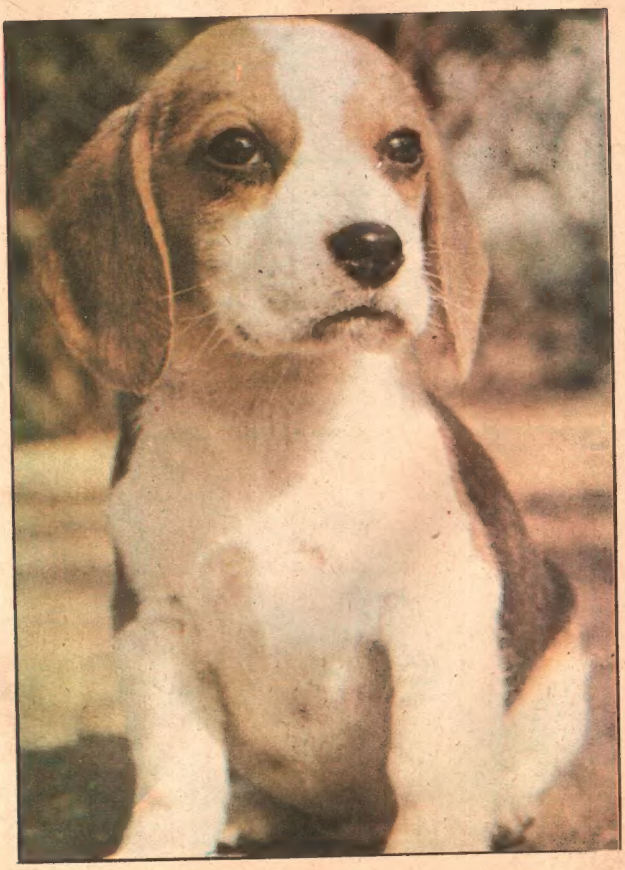

çocuğunuz sizden kaç yaş büyük?

çocuğunuzun dayanağı evrim' se onunla dengeyi kurmuşsunuz demektir.

EVRİM'in çocuklarınızın öğrenmeğe en açık olduğu 3-6 yaşları için hazırlamış olduğu PEMBE ÇANTA onlara sağlıklı bir zeka gelişimi kazandırırken geleceğe sağlam adımlar atmalarını da sağlayacaktır.

EVRİM'in ilkokul çağındaki çocuklarınız için hazırlamış olduğu MAVİ ÇANTA okuldaki çalışmalarına yardımcı olurken, onları ortaokul ve kolej sınavlarına da hazırlayacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yararlı görülerek tüm okullara önerilen bu programlarımız, uzmanlar kurulu tarafından hazırlanmıştır. Onar üniteden oluşan her iki programımız da çocuklarınızın zeka ve yeteneklerini geliştirecek, matematikde beceri kazandıracak tam birer laboratuardırlar. Çocuklarınız bu programlarla oynarken öğrenecekler ve böylece siz de onlarla dengeyi kurmuş olacaksınız.

Halkla İlişkiler Servisimiz ayrıntılı bilgi için emrinizdedir.

evrim Bilimsel Eğitim Araçları A.Ş. Dümen Sokak Dümen Ap. 3/8 Gümüşsuyu – İstanbul Tel: 44 12 45 – 45 62 40

1979

ÇOCUK YILI TAKVİMİ

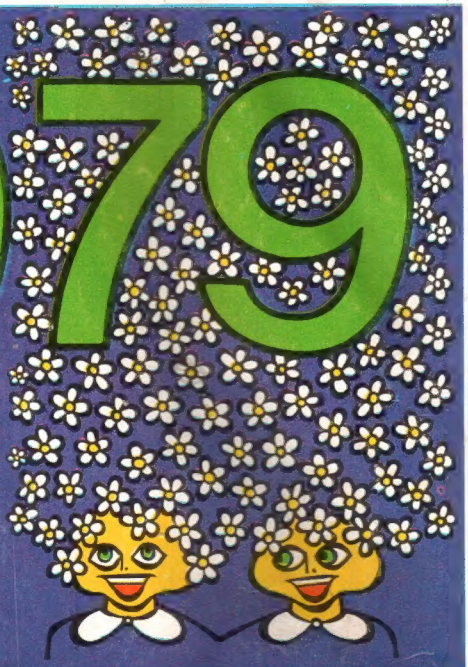

ÇOCUKLAR

ARTIK

SİZİN DE TAKVİMİNİZ VAR

KİTAPÇILAR VE GAZETE BAYİLERİNDE

• 25 X 35 cm. 14 Yaprak • Parlak kuşe kâğıda renkli ofset baskılı • 13 Değişik poster • İlkokul müfredat programına uygun resimli takvim günleri •

MAYA Matbaacılık Yayıncılık Ltd. Şti. Esat Cad. 44 ANKARA Tel : 18 01 53
Dağıtım : Hürriyet Dağıtım.

Opar